

AZ

ALSÓZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897. ÉVI ÁPRIL 21—22. NAPJAIN

SÁROSPATAKON TARTOTT

TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

KOMJÁTHY GÁBOR,

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

UNGVÁR.

NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1897.

**Az alsózempléni ref. egyházmegye 1897. évi
tavaszi közgyűlésének**

JEGYZŐKÖNYVE.

Az alsózempléni ev. ref. egyházmegye 1897. évi ápril 21—22. napjain, Sárospatakon tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését Keresztury József esperes és Szinyei Gerzson világi tanácsbíró elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Az elnökségen kívül: Zombory Gedő, Tóth Lajos, Gecsei Péter, Kónya Endre, Bálint Dezső egyházi, Meczner András, Kóczán Miklós, Debreczeni Bertalan világi tanácsbírák, Abaházy József, Bartha József, Beszterczey Béla, Bogárdi Dániel, Cziike Ferencz, Erdélyi József, Farkas Lajos, Fürjész Tamás, Hubói Hubay József, id. Kovács János, Kenyeresy Árpád, Lábos István, Miskolczy József, Nagy Károly, Páricsy József, Sallay Sándor, Semsey József, Szánthó István, Szöllősy József, Zitás Bertalan, Zitás István rendes-, Erdélyi Endre, Szabó Pál, Szentpétery József segédlelkészek; Bartha János, Gérecz Károly tanító képviselők; Búza János sárospataki, Nagy István csanálosi, Csontos Bertalan nagygyéresi, Szathmáry József b.-szentesi, Török István kaki, Szabó János kiskövesdi, Balla József kisdobszai, Csécsi Nagy Pál vámosujfalusi egyházak képviselői s nagyszámu érdeklődők. Jegyzők: Komjáthy Gábor egyházi, Virányi Bertalan világi fő-, Hézser Emil, Ölbey János egyházi, dr. Finkey Ferencz világi jegyzők.

1. Elnöklő esperes buzgó ima szárnyain emelte fel a lelkeket áldást kérni a kegyelem Istenétől a közgyűlés tanácskozásaira.

Majd megemlékezvén ama közrészvétet keltő körülményről, hogy egyházmegyénk szeretett gondnoka betegsége miatt közgyűlésünkön meg nem jelenhetett, a társelnöki szék elfoglalására Szinyey Gerzson, hivatalra nézve legidősebb világi tanácsbiránkat kérte fel, ki is szívélyes szavakkal üdvözölvén a nagyszámú egybegyűlteket,
a közgyűlést megnyitotta.

2. H. világi elnök felolvastatta Meczner Béla egyházmegyei gondnokunknak a niederlindeviesei gyógyintézetből a közgyűléshez intézett levelét, melyben — legbensőbb fájdalomnak adva kifejezést a miatt, hogy éppen ez alkalommal nem engedte meg neki az isteni Gondviselés a közgyűlésen való elnökölhetést, midőn az egyházmegye bizalmából elfoglalt gondnoki hivataloskodásának 10-dik évfordulójába lépett, — Isten áldását, a szeretet, egyetértés és igazság lelkét kéri közgyűlésünk tanácskozására.

A meghatottság eltitkolhatatlan jeleit keltette mindnyájunkban ez a rokonszenves levél, melynek minden sorából egyházmegyénk iránti őszinte szeretet, ügyei iránti meleg érdeklődés tűnik ki, elhatározta ennél fogva az egyházmegyei közgyűlés, hogy szeretett gondnoka iránti nagyrabecsülése, tántoríthatatlan ragaszkodása jegyzőkönyvileg fejeztessék ki s egyszersmind gondnoksága tizedik évfordulója alkalmából, a közgyűlés nevében táviratilag üdvözöltessék, mely határozatnak Komjáthy Gábor egyházmegyei főjegyző következő távirat elküldésével tett eleget:

Egyházmegyei gondnok úrnak mindnyájunkat mélyen megindító, szívélyes, üdvözlő szavait közgyűlésünk hasonló érzelmekkel viszonzozza; egyházmegyei gondnoksága tizedik évfordulója alkalmával legmelegebben üdvözli, kívánván mielőbbi teljes felgyógyulást és szerencsés visszaérkezést szeretetei, tisztelői körébe!

3. Felolvastatván a megelőző félévről szóló esperesi jelentés, mely közérdekű tartalmánál fogva jegyzőkönyvbe vétetni határozatott, a mint következik:

Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Az évi jelentésem alapjául szolgáló egyházlátogatási jegyzőkönyvek igazolják őszi gyűlésünk alkalmával tett

azon nyilatkozatomat, hogy egyházmegyénk összes egyházaiban a tulajdonképeni vallásosság és hitélet nem hanyatlott. A romboló hatás, melytől az új egyházpolitika életbelépése folytán méltán féltünk, sem a hívek buzgósága, sem a felekezetünkhöz való erős ragaszkodásra nézve még eddig be nem következett. Nem ok nélkül használom e kifejezést „még eddig“; mert az új törvény egy itt általam szándékosan elhallgatott része, jövőben sem szűnik meg folytonos aggodalomban tartani bennünket. Csak viszonyaink teljes rendezettsége után fogunk e tekintetben kissé szabadabban lélegzhetni, mivel akkor már a folytonos éberségre a most magával is nagyrészt tehetetlen lelkészi kar inkább képesítve leend. Míg a várt idő el nem jő, egyházunk minden tagja különbség nélkül, lelkészeink pedig különösen a legnagyobb óvatosságra vannak utalva. A hierarchikus egyházak kül- és beléleti arculatának milyensége teljesen a papságtól függ. Hála a Gondviselésnek, hogy ez nem egészen így van egyházunkban. Itt a külélet alakulása az egyház egyetemének kezében van és ez fogja előbb-utóbb megadni a biztos diadalt.

Nem állítom, hogy felekezetünk mindenkor a viszonyoknak megfelelő körültekintéssel járt volna el, de az elkövetett téves lépés az akkori idő és nem szervezetünkben lévén, a hiba sem helyrehozhatlan. Egyházunk majdnem minden erejét az oktatásügy vette igénybe ez előtt, de most, midőn már e tekintetben sokat könnyített magán, több gondot fordíthat a tulajdonképeni vallás-élet feladataira.

Az egyes egyházakban az annyira kívánatos belbéke sem volt a múlt évben megzavarva és ez már majdnem kizárólag lelkeszeink érdeme, melyért midőn elismerésemet nyilvánítom egyházmegyénk nevében, vegyék szívesen azon felhívásomat, hogy ezt jövőben is minden tehetségökkel fentartani igyekezzenek. Nem kis önmegtagadás kívántatik ehhez, de ezt tartsák egy ref. lelkész legszebb ékességének. Mert mi szülte eddig és mi szüli ma is leghamarabb a vizsályt? Az, midőn a lelkészi járulékokat a hívektől bekívánjuk. Mihelyt itt nincs elnézés, mihelyt a díjlevél minden tétele pontosan bekívántatik, vége az óhajtott békének. Csak kivételes esetben vannak egyes lelkészeink azon szerencsés helyzetben, hogy javadalmuk pónztárból fizettetik s e nehéz feladattal küzdeniök nem kell. Hasztalan van a látogatási jegyzőkönyvekben sok helyről csak ennyi bevezetve: a behivatalnokok fizetése kevés híján beadatott,

mert $\frac{1}{4}$ -de bizonyosan kinn van. A dolog tulajdonképen úgy áll, hogy az illetők hallgatnak, mert nem a hívek akarathányában, hanem azon körülményben rejlik a baj, hogy mire a többnyire földmíves gondnok egyházi adót szedni ráért, akkora sok helyen felemésztette már a kevés jövedelmet a számtalan című adó.

Az egyházunk iránt való hő ragaszkodást és tettekben nyilatkozó buzgóságot eléggé mutatja a mintegy 8732 frt 20 kr-ra tehető adakozás és a 65846 frt 10 kr-ra menő építkezés, melyet itt részletezni szükségtelennek tartok, mivel az egyházkerületi jegyzőkönyvbe fog bevezettetni. Nagyobb építkezések következő helyeken történtek: Hernád-Németi 30200 frttal új templomot épített, — Sárospatak 19000 frtot adott ki temploma rendbehozására, melyből 13000 frt ajánlat útján folyt be, 6000 frttal pedig a főtiszt. egyházkerület könnyítette az egyház terhét, — Tokaj ily célra 6324 frt 30 krt, B.-Keresztur 1144 frtot, — Karcsa pedig 598 frtot fordított. Báj 1404 frton és Tolcsva 1474 frt 75 kron iskolát építtetett.

Gondnokaink bevettek 62989 frt 76 krt, kiadtak 48859 frt 71 krt, maradt gondnoki kézen 14130 frt 05 kr. Teher mindenesetre maradt az egyházakon, mert a gondnoki kiadás 16986 frt 39 krral kevesebb, mint az építkezésre fordított összeg. — Magtári vagyon: 1831 köből gabona.

Fájó érzéssel kell megemlítenem, hogy az enyészet angyala két lelkészársunkat szólította ki földi munkássága köréből, ú. m. Kőrösi György e. m. tanácsbíró s karádi lelkész és Szánthay István berzéki lelkészt. Az előbbi 1896 okt. 15-én, az utóbbit 1897 febr. 22-én. Béke lebegjen hamvaik felett s legyen áldott emlékezete az Úr e két hű szolgájának.

Buda János n.-géresi lelkész úr állásáról papi jellegének megtartása mellett lemondván, helyette egyhangulag ifj. Keresztúry József semjéni segédlelkész választatott meg. Beerősíttetése a választási jegyzőkönyv felmutatása alkalmával fog egyházmegyénktől kéretni. A karádi egyház lelkészi állására pályázat hirdettetett, a választás megejtetett, de az ellen óvás emeltetvén, az ügy teljesen bevégezetlen állapotban van. Berzéken a lelkészválasztást nem indítottam meg, mert szükségét láttam egyházmegyei határozathozatalnak. Itt nem volt kivel a lelkészi állomást ideiglenesen betölteni, hanem Tóth Lajos tbíró úr volt szíves mai napig a lelkészi teendőket végezni. A segédlelkészek nem változtak helyükről, hanem Szentpéteri József, — ki már egy ízben szolgált

megyénkben — rendeltetett Karádra Hajdú-Bagosról, mint nem választható egyén.

A tanítói karban halálozás nem történt, de eltávozott Simáról Gaál Gyula s helyére Putnoki Nagy Mihály volt fonyi tanító választatott meg, kinek oklevelét s bizonyítványait átnéztem, hanem iratait visszaküldtem, hogy az államsegélyhez mielőbb hozzá jusson. Szintén eltávozott Futó Lajos Szomotorról, Csikos István Harkányból, Karakó Ferencz Kis-Kövesdről, s ez egyházak, valamint Semjén, Kak. Szentés és Erdő-Horvátiban nincs tanító. Az iskolák szellemi állásáról tanügyi bizottságunk fogja jelentését beterjeszteni. Ujabban követkeső iskolák nyertek államsegélyt: Kis-Dobsza 103 frtot, Ond 100 frtot, Legyes-Bénye 168 frtot, E.-Bénye 220 frtot, Sóstófalva 190 frtot, Ág-Csernő 150 frtot, Bodrog-halász 68 frtot, összesen 999 frtot.

Tűzbiztosításra kiszabott a társulat 1896 július 1-én 1327 frt 85 krt, de az átnézés után a nevezett év decz. 15-én történt kimutatás szerint 1280 frt 03 krt, vagyis 47 frt 08 krral kell kevesebbet fizetni, mely a körültekintő lelkészek és a felülvizsgáló bizottság érdeme.

A közalapra befolyt 1549 frt 91 krt 2 frt 03 kr portó levonásával a Magyar-Földhitelintézethez hat ízben elküldtem, de nyugtát csak kétszer kaptam. A főtabellát Ölbey János és Bacskay Károly lelkészek által hitelesítve, a közalap titkárához megküldtem s jeleztem, hogy négy ízbeni pénzküldést csak postai feladó-vevénynyel tudok igazolni, de választ nem kaptam.

A hozzám áttett 975 frt 72 kr segélypénzt a bizottság őszi jegyzőkönyvünkben látható intézkedése szerint osztottam ki s a nyugtákat főtiszt. Püspök úrhoz elküldtem.

A személyes megkereséseken kívül hivatalomhoz érkezett beadványok s azokra történt intézkedésem száma 1357-re megy s a hatáskörömön kívül eső ügyeket egyházmegyei gyűlésünk elé fogom terjeszteni.

Ezeket hozva köztudomásra, magamat a n. t. egyházmegye nagybecsű jóindulatába ajánlom.

4. Az egyházak képviselőinek megbízó levelei felolvasottaknak kijelentvén,
azok ez alapon igazoltattak.

5. Olvastatott főtiszteletű és méltóságos Kun Bertalan püspök úrnak 1896. évi őszi közgyűlésünk 3. sz. j. k. pont-

jában foglalt s őt püspöki hivatala 30-ik évének betöltése alkalmából üdvözlő feliratunkra vonatkozó köszönő levele, melyet az egyházmegyénk és szeretve tisztelt főpásztorunk között levő, valóban atyai és gyermeki gyöngéd viszonynak még az utókor számára is tanulságos emléke gyanánt

jegyzőkönyvében megörökíteni elhatározta, a mint következik:

Nagytiszteletű egyházmegyei Közönség!

Hálás köszönettel emlékezem vissza a nagytiszteletű alsózempléni egyházmegye azon kegyeletes tényére, melyszerint engem püspöki hivatalom 30-ik évének betöltése alkalmából szívélyesen üdvözölni, s e hosszú időn át irántam ápoltt bizalmuk és szeretetöknek szívhez szóló nyilatkozatával megtisztelni méltóztattak.

Alig találok méltó gondolatokat és szavakat ezen nagybecsű figyelemök s jóságuk meghálálására; reszket kezem ezeknek leírásánál, a hála és meghatottság miatt, mivel mélyen érzem, hogy az ifjúi kor emelkedett érzelmeivel, s eszméinek gazdagságával, s az ezeket magukba foglaló kifejezések bájjával kellene bírnom, hogy azt, a mit üdvözlő iratuk elolvasásakor lelkemben, szívemben éreztem, méltóképpen kifejezhessem. Azon édes remény biztat azonban, hogy a minő őszinte jóindulatból és évtizedekig tartó barátságos viszonyra való visszaemlékezésből eredett az öreg főpásztort, a kipróbált barátot üdvözlő nyilatkozatuk: oly jóindulattal fogadják annak egyszerű, de érzelmekben meleg, soha nem lankadó, sőt folyvást ifjodó háláját, szeretetének nyilvánulását. Kérem a nt. egyházmegyét, fogadja hálámat, köszönetemet azon biztató reményem szerint, melylyel ezt hozzá intézni szerencsém van; fogadja hálás elismerésem jeléül azon irántam folyvást tanúsított figyelméért, melylyel engem 30 éven át, hivatalom terheinek elhordozásában s egyházkerületünk, sőt egyetemes ev. ref. egyházunk javára czéltzott munkásságomban folyvást támogatni méltóztattott.

Ezekre való szíves megemlékezéssel küldöm ezen köszönő iratomat, kérve a nt. egyházmegye közönségét, hogy engemet további hű szolgálatomban támogatni, szeretetökben megtartani legyenek szívesek. Kérem egyszersmind az egek urát, hogy a nt. alsózempléni egyházmegyét, mint tisztáninenni ev. ref. egyházkerületünk egyik alkatrészét virágoztassa az idők végeig. Adjon ennek időről-időre egye-

temes ev. ref. egyházunk boldogítására törekvő lelkes szelopes embereket, s azokat, kik jelenleg ezen egyházmegye közigazgatásának élén állanak, tartsa meg és éltesse sokáig. Atyafiui tisztelettel s hálás indulattal vagyok

Miskolczon, 1897 márczius 1-én.

Kun Bertalan,

tiszáninneri ev. ref. püspök

6. Olvastatott a sárospataki egyház presbiteriumának köszönő irata, mely jegyzőkönyvünkbe iktattatni határozott, a mint következik:

Kivonat

a sárospataki ev. ref. egyháztanács 1896 október 18-án tartott gyűlésének jegyzőkönyvéből.

3. p. 6) Lelkész-elnök előterjesztésével kapcsolatban egyháztanács nagy lelki örömmel gondolván vissza néhány nappal elébb lefolyt templomszentelési lélekiemelő ünnepélyünkre, lehetetlen őszinte hálával nem emlékeznie elsöben is azokra a testületekre, a melyeknek legtöbbet köszönhet mind azért, hogy az isteni kegyelem segítsége és saját erőnk megfeszítése mellett odáig juthattunk, hogy újra épült díszes templomunkra immár önérzettel mutathatunk, mind azért, hogy Istenünknek e fényesen átalakított templomát oly szépen sikerült, oly magasztos ünnepélylyel szentelhettük fel újra az ő szent neve dicsőítésére.

Hálás szívvel emlékezik ezért egyháztanácsunk másod sorban egyházmegyénkre, ennek bölcs, ügybuzgó kormányosaira. Hálás szívvel azért, mert az alsözempléni egyházmegye meglátta a mi egyházunknak szükségéit, megértette e szükségében felémelt kérő szavát; átérezte, megértette azt az elsőrangú hivatást, melyet e hegyen épült város és egyház teljesített a múltban s melyet teljesítenie kell a jövőben is; épen azért mint igazi édes anya készséges szívvel és lélekkel, gondos kezekkel jött minden alkalommal szükséggel küzdő édes gyermekének, ennek a mi egyházunknak megsegítésére. Most erkölcsi súlyát, máskor anyagi erejét hozta támogatásunkra, hogy emelni bírjuk terheinket, hogy sikere legyen egyházunk virág-

zását czélzó nemes törekvéseinknek. Midőn egyház-tanácsunk a nt. alsózempléni egyházmegyének s bölcs vezetőinek ezért az édesanyai gondozásért forró köszönetét nyilvánítja: az isteni gondviselés bőséges áldását kívánja ez egyházmegye minden egyházára, hogy ezeknek jóléte és virágzása legyen az ügybuzgó, bölcs vezetők legédesb jutalma.

Kiadta Sárospatak, 1897 ápril 10.

Mafláry Pap Miklós,
főjegyző.

7. Esperes úr fentebbi jelentésében megemlékezvén a múlt egyházi év lefolyása alatt egyházmegyénk elhalt hű munkásairól, azok között kegyeltes érzésekkel tudatta Kőrösy György karádi lelkész s egyházmegyei tanácsbíró-nak váratlanul történt elhunytát.

Fájó érzéssel vette e jelentést egyházmegyei közgyűlésünk, mely Kőrösy Györgyben a fáradhatatlan munkást, a kedély-gazdag embert vesztette. 63 évig terjedő életéből 34 évet töltött az evangélium hirdetésének szolgálatában. Bodrog-Keresztur, Nagy-Géres, utóbb Karád volt ezen irányú működésének színtere, mindenütt lelkes apostola a Krisztus evangéliumának.

Leteszi azért egyházmegyénk a boldogult sírjára a kegyelet koszorúját, íranta érzett elismerésének jegyzőkönyvileg óhajt kifejezést adni s egyszersmind csendes pihenést kíván porainak s áldást emlékezetére!

8. Szántay István berzéki lelkész szerencsétlen halála esperes úr által bejelentetvén,

egyházmegyci közgyűlésünk a legőszintébb részvétellel veszi tudomásul a sok küzdelmet átélt férfiú kora kidöltét.

9. Olvastatott Pilissy Ferdinánd vil. tanácsbíró-nak az egyházmegyéhez intézett levele, melyben 35 év óta viselt tanácsbírói tisztéről lemond.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel Pilissy Ferdinánd érdemeire, melyeket hosszú és tisztos

tanácsbírói állásában egyházmegyénk előtt szerzett, s remélvén, hogy a lemondó levelében érnitett ok daczára, eddigi tanácsbírói tisztében, az egyházmegye kérelmére meg fog maradni, midőn Pilissy Ferdinánd eddigi érdemeit jegyzőkönyvében megörökíti, egyúttal változatlan bizalommal és szeretettel felkéri, hogy eddig viselt állását tartsa meg és protestáns közügyünket továbbra is szolgálja!

10. A folyó évi május hó 4-én Miskolczon tartandó egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyei képviselőkül megválasztattak:

egyházi részről: Tóth Lajos, Gecsei Péter, Kónya András; világi részről: Szinyey Gerzson, Meczner András, Kóczán Miklós tanácsbírák.

11. Olvastatott Zombory Gedő és Debreczeni Bertalan tanácsbíráknak, mint esperesi kiküldötteknek a Buda János lemondása folytán megüresedett nagygyéresi lelkészi állomás betöltése tárgyában felvett jegyzőkönyvi jelentése, melyszerint ifjú Keresztúry József semjéni segédlelkész meghívás folytán egyhangúlag lelkészszé választatott.

A szabályszerűleg és példás renddel megejtett egyhangú választás midőn dicsérőleg említetik meg, ifj. Keresztúry József nagygyéresi lelkészi állomásában megerősítettet.

12. Boros Jenő legyesbényei, Tóth János kisdobszai és Putnoki Nagy Mikály simai megválasztott tanítók képesítő okmányaikat s a megválasztatásukról szóló jegyzőkönyvi kivonatokat bemutatván,

tanítói állásukban megerősítették s a két előbb nevezett az eskűt a közgyűlés színe előtt letette.

13. 1896. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 37. sz. j. k. pontjában „szabályrendelet a s. lelkészek alkalmazásáról s elhelyezéséről“ című javaslat véleményadás végett kiadtván az egyházmegyéknek,

közgyűlésünk a szabályrendeletet úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta, csupán azon stüláris módosítást ajánlván, hogy az 5. §. 4-ik bekezdésében foglalt ezen kifejezés helyett: „teljes ellátáson s lakáson kívül“, „teljes ellátás és lakás

mellett" használtassék; továbbá, hogy a 6. §-ba világosan beiktattassék, hogy a helyettes lelkész olyan helyen, hol lelkész-özvegy maradt, csupán egy szobából álló lakásra tarthat igényt.

14. A főtiszt. egyházkerület ugyanezen évi közgyűlésének 37. számú jegyzőkönyvi pontjában *a tanítók változásáról szóló szabályrendelet* javaslatát az egyházmegyékhez véleményezés végett megküldvén, a javaslat megbírálására kiküldött egyházmegyei bizottság jelenti, hogy a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadhatónak tartja, csupán egyes styláris módosításokat ajánl.

Egyházmegyei közgyűlés a bizottság véleményét magáévá tevén, midőn a szabályrendelet javaslatának egész terjedelmében való elfogadását a főtiszteletű egyházkerületnek bejelenti, egyszersmind ajánlja, hogy a javaslat második pontjába a „*magát változásba tevő*“ tanító helytelen kifejezés helyett az „*állomását elhagyni óhajtó*“ kifejezés tétessék; a 3-ik §-ban pedig a rendkívüli változás határidejéül „*az iskolai év felén, azaz február vagy márczius hóban is*“ kitétel helyett a szabatosabb és pontosabb „*az iskolai félév végén, azaz márczius 1-ig*“ kitétel vétessék a szövegbe. A 6. §-ba ezen módosítások elfogadásával szintén „*a félév végén márczius 1-ig*“ a 7. §-ba pedig „*az állomását elhagyni óhajtó*“ kifejezések jönnek.

15. Ugyanazon egyházkerületi közgyűlés 84. sz. j. k. határozatával az egyházmegyéket a kebelbeli egyházak anyagi ügyeinek vezetésére, ellenőrzésére, számadásaiknak, vagyoni leltáraiknak megkészítésére vonatkozó s náluk ez idő szerint érvényben levő utasításaiknak, használt rovatos íveiknek az egyházkerületi közgyűlésre leendő felterjesztésére híván fel.

Közgyűlésünk megbízta a főjegyzőt, hogy az egyházmegyénkben érvénybe léptetett „*Útasítás az egyházközségi számadások szabályszerű egybeállításához*“ című szabályrendeletet, továbbá az egyházmegyénk által kinyomatott három rendbeli rovatos ívet terjeszse fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre.

16. Targyalás alá vétetett ugyanazon egyházkerületi közgyűlés 25. sz. j. k. pontjában az egyházmegyékhez véleményezés végett megküldött azon elvi kérdés: vajjon a sárospataki főiskola részére a parallel osztályok felállíthatása és egyéb felmerülhető szükségletekre való tekintetből igénybe vétessék-e az 1883. XXXIII. t.-cikkben szabályozott államsegély?

Egyházmegyei közgyűlésünk beható eszmecsere után névszerinti szavazattöbbséggel kimondotta, hogy az állami beavatkozásnak főiskolánk önkormányzati belügyeibe az eddiginél is nagyobb teret nem akarván nyitni, a törvényhozás által biztosított államsegélyt elvi szempontból ez idő szerint nem kívánja igénybe venni.

17. Olvastatott a főtiszt. egyházkerület ugyanazon közgyűlésének 55. sz. j. k. pontjával véleményezés végett hozzánk is áttett abauji egyházmegyei indítvány, mely az egyházkerületi vándorgyűlések tartásának elejtésével az eddigi *egyházkerületi gyűlés tartási pénztárt új lelkészek segélyező alapjává* kívánja átalakítani.

Egyházmegyei közgyűlés, habár helyesli azon szép eszmét, hogy a kezdő lelkészek valami útonmódon segélyeztessenek, magát az indítványt nem fogadja el, egyrészt azért, mert a vándorgyűléseket az egyházas közszellem ápolására való tekintetből fontos tényezőknek tartja, másrészt azért sem, mert nekünk gyűlés tartási pénztarunk nincs, s ha volna is, akkor sem fordíthatnók azt az indítványban megnevezett célra.

E határozat a főtiszt egyházkerületi közgyűlés elé terjesztetik.

18. Olvastatott a tokaji egyház kérvénye, melyben „Aranyos“ nevű parlag szőlőjének 400 forintért való eladását jóváhagyni kéri.

Miután a mellékelt presbiteriumi határozatból egyházmegyei közgyűlésünk meggyőződött az adásvétel szabályszerű megtörténtéről, az eladás engedélyeztetik és az iratok jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez terjesztetnek fel.

19. Olvastatott a szerencsi egyház presbiteriumának folyamodványa, melyben a „Magyar Jelzálog-Hitelbank“-ból 50 évi törlesztésre felvett 5000 frtnyi kölcsönügyletre vonatkozó iratait a főtiszteletű egyházkerületre felterjesztetni kéri.

Minthogy a kölcsönszerződés összes okmányai pontosan vannak kiállítva, a kölcsönfelvétel engedélyeztetik és a kötvény összes mellékleteivel együtt a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni határoztatott.

20. Olvastatott a t.-szadai egyház presbiteriumának a lelkészi és tanítói díjlevelek módosítására vonatkozó jegyzőkönyvi kérelme, melyszerint a lelkészi és tanítói földeknek a gazdák által teljesített egyszeri szántási munkálatát holdanként 2 — két — forinttal, összesen 67 — hatvanhét — forint készpénzfizetéssel óhajtának az egyház tagjai közmegegyezéssel megváltani; továbbá a tanítói díjlevelben eddig szerepelt árpa, pénz, csirke, tojásból álló fizetést 1 frt 60 kr tandíjpénzre átváltoztatni.

Egyházmegyei közgyűlés a díjlevelekben eszközölt módosításokat úgy a belhivatalnokok, mint az egyház tagjaira nézve előnyösnek és czélszerűnek ítélvén, a három példányban kiállított lelkészi és tanítói díjlevelet pártolólág terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre megerősítés végett.

21. Múlt évi őszi közgyűlésünk 14. sz. j. k. határozata szerint a karosi leányegyház újból kiállított tanítói díjlevelének megerősítése a kimenendő egyházlátogatás jelentésétől tétetvén függővé.

Amennyiben az egyházlátogatás erre vonatkozólag kedvező jelentést adott, a karosi leányegyház három példányban kiállított díjlevele pártolólág terjesztetik fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre megerősítés végett.

22. Olvastatott Bartha József visi lelkész folyamodványa, melyben arra kéri az egyházmegyét, engedje meg neki, hogy a bodrogközi Tiszaszabályozó-Társulat által a visi egyház lelkészi és tanítói földjeiből kisajátított területek letétbe helyezett vételárát, 324 frt 33 krt s ennek 1894 augusztustól járó 8% kamatait felvehesse s az illető birtokrészt az egy-

ház nevééről telekkönyvileg leirathassa, továbbá kéri, hogy miután a B. T. Társulat által már régebben kisajátított területek után is még ma is a visi egyház fizeti az adót, az egyházmegye térítse vissza ezen összeget a visi egyháznak, sőt ezt általános szabályként kéri kimondatni más egyházakra is, melyek jogtalanul lettek adókkal megróva.

Egyházmegyei közgyűlés nem látja szükségét annak, hogy a maga részéről beleavatkozzék a visi egyház már befejezett kisajátítási ügyének lebonyolításába, hanem útasítja közvetlenül érdekelt lelkészt, hogy járjon utána, hol van tényleg letéve a kisajátítási összeg s valószínűleg nem a sárospataki takarékpénztárban fogja azt megtalálni, hanem a s.-a.-ujhelyi adóhivatalnál, mert a kisajátítási összegek szabályszerint az adóhivataloknál helyeztetnek letétbe. A folyamodó lelkésznek bármely perczben joga van azt felvenni s az adóhivatal egyszerű kérvényre minden nehézség nélkül ki fogja azt utalni. A letéti kamat azonban 3% s így a lelkész hiába kérne 8%-ot. Ami pedig az illetéktelenül fizetett adókat illeti, azokat írja össze pontosan a lelkész s terjeszszé be a Tiszaszabályozó-Társulathoz s az bizonyosan vissza fogja neki téríteni. Általános szabály hozatalának e kérdésben nincs szüksége, mert az ily illetéktelenül fizetett adó a lelkészek hibája miatt lett kifizetve, a kiknek a kivetés után gondoskodniok kellene a pénzügyigazgatósághoz való egyszerű folyamodvány útján a helytelenül kivetett összegek törléséről. Különben az adófizetési módozatokra nézve épen a jelen közgyűlés kérte fel az e. m. ügyészt egy általános útasítás kidolgozására, ebben lesz szó a folyamodó által felvetett kérdésről is.

23. Elnöklő esperes jelenti, hogy Kónya József, hernádkaki lelkész, 1896 decz. 2-án hozzá intézett levelében azt panaszolja, hogy a hernádkaki lelkészi hivatal adóhátraléka a régi időből 375 frtra, a tanítói hivatal adóhátraléka pedig 90 frtra felszaporodott s ezen összeget most végrehajtás útján akarja az államkincstár a lelkészen és gondnokon behajtani. Decz. 11-én kelt levelében és folyamodványában pedig sürgős intézkedést kér az esperesi hivataltól, amennyiben az említett adóhátralékok fejében csakugyan úgy a

lelkész, mint a gondnok magánvagyonára is végrehajtási foglalás foganatosított s 15 napra az árverés is kitűzetett. Esperes a halasztást nem tűrő ügy megvizsgálása s abban való intézkedés és esetleg az egyházmegyére való javaslat-tétel végett azonnal kiküldötte a helyszínére Debreczeni Bertalan és Kónya András tanácsbírákat, kik az ügy miben állásáról következő jelentést terjesztik az egyházmegyei közgyűlés elé:

Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Kónya József hernád-kaki lelkész az itt tisztelettel visszacsatolt kérvényében azt panaszolja, hogy a h.-kaki egyházban a lelkészi hivatal adóhátraléka a régi időből 375 frtra, a tanítói hivatal adóhátraléka pedig 90 frtra felszorodván, ezen összegek erejéig a lelkész és a gondnok magánvagyonára az államkincstár végrehajtást vezetett.

Ezen panasz megvizsgálásával és lehető orvoslásával a nt. esperes úr minket, alólirottakat bízván meg, múlt 1896. évi december 29-én, az ügy megvizsgálása végett, a kaki egyházban megjelentünk s a presbyteriumot összehíván, mindenekelőtt megvizsgáltuk a lelkészi díjlevelet, a mely szerint a földadót a lelkészi földektől a lelkész tartozik fizetni.

A tanítói díjlevelet megszerezni nem tudtuk ugyan, de a presbyterium azt állította, hogy a tanítói díjlevél is hasonló rendelkezést tartalmaz.

Azután megvizsgáltuk a lelkész adókönyvét, amelyből kitűnik, hogy a jelenlegi lelkész, Kónya József, folyó adóját pontosan fizeti, sőt alatta az adóhátralék 3 frt 60 krral apadt.

A presbyterium a mi kérésünkre és közbejöttünkkel elhatározta, hogy ezen adóhátralékoktól végleg megszabadulandó, azokat az összegeket, a melyeket leiratni nem lehet, kifizeti részletekben, fentartván természetesen az egyes lelkészek és tanítók ellen visszkereseti jogát.

A dolog nagyon sürgős lévén, alólirott egyházmegyei ügyész, a nagytiszteletű esperes úr nevében, ezen jegyzőkönyvbe vett határozat csatolása mellett, mindenekelőtt a végrehajtási eljárás felfüggesztéséért folyamodtam, a minek eredménye lett a $\frac{1}{2}$ alatt csatolt határozat.

Hogy azonban a dolog állását teljesen tisztába hozzassuk, felkértük a körjegyző urat arra, hogy készítsen egy

rendszeres kimutatást az évenkénti adókról, hogy kitűnjék az, hogy kit terhel a mulasztás?

Ezt a kimutatást $\cdot\%$ alatt ide csatoljuk.

A kimutatás csak az 1868. évtől kezdődik, minthogy a jegyzőnek a régiebb adókönyvek rendelkezésére nem állottak.

Ezen kimutatás szerint már 1868 előtti időből maradt fel 169 frt 68 kr hátralék a lelkészi adóból. Vitányi Miklós hagyott 1870-ben 200 frt 58 krt, szaporodás tehát 30 frt 90 kr. Abaházy Endre hagyott 1875 végén 297 frt 33 krt, szaporodás 96 frt 75 kr, Tóth Károly hagyott 365 frt 12 krajczárt, szaporodás 67 frt 39 kr; Zitás Bertalan és Olajos Pál pontosan fizettek. Székely Imrere maradt a fenti 365 forint 12 kr, ő pedig hagyott a 93 év végén 379 frt 33 krt, szaporodás 14 frt 21 kr; Kónya József átvett 379 frt 33 krajczárt, 96-ik év végén volt 375 frt 83 kr, apadás tehát 3 frt 50 kr.

A tanítók adója volt 1868-ban 25 frt 95 kr, felszaporodott 1896 végére 100 frt 45 krra. Pontosán egy tanító sem fizetett; az egyénekenkénti szaporodást a 3. $\cdot\%$ alatti melléklet tünteti ki.

Ezekbe az adókba az egyes lelkészek és tanítók kereseti adója is be van számítva.

A dolog ily állásába méltóztassék két féle intézkedést tenni.

1. Méltóztassék a főtiszteletű egyházkerület útján kérvényt intézni a pénzügyminiszteriumhoz az iránt, hogy a nevezett pénzügyminiszterium ezen régi adókat elévülés czimén irassa le és kiemelni különösen azt, hogy az egyes lelkészek és tanítók személyes adójáért az egyház nem felelős.

Hogy leírható-e ezen adóhátralékokból és mennyi összeg, elévülés czimén, azt mi megállapítani nem tudjuk; nem pedig azért, mert arra, hogy a pénzügyi hatóságok mikor és mily mértékben szorgalmazták ezen adók behajtását, adataink nincsenek; de az kétségtelen, hogy a lelkész és tanító kereseti adójáért az egyház felelős nem lévén, legalább ez a rész le fog iratni.

2. Méltóztassék a kaki egyház presbyteriumát utasítani arra, hogy a pénzügyminiszterium által megállapítandó hátralékot multhatatlanul fizesse ki s evégből szükség esetén rendkívüli egyházi adót vessen ki, illetőleg méltóztassék az egyház presbyteriumának közbenjöttünkkel hozott határo-

zatát jóváhagyni és a presbyteriumot a kivetés eszközlésére útasítani.

E jelentéshez egyházmegyei ügyész, úgy is, mint eszperesi kiküldött, még a következőket adja elő:

Kiküldött tanácsbírák a nehéz ügy lebonyolítása végett azon ajánlatot tették a hernád-kaki egyház presbyteriumának, hogy a hátralékok kifizetésére vegyen fel az egyház kölcsönt és azt hosszabb idő alatt törleszse le. A presbyterium erre azt határozta, hogy az ügynek lehető röviden véget akar vetni, s az egész hátraléki összeget még a folyó 1897. évben kifizeti s a hátralékos 375 frt 83 kr és 101 frt 45 kr, tehát összesen 477 frt 28 kr összegnek megfelelő rendkívüli adót vet ki az egyházközség híveire. Ezen presbyteriumi határozatot a kiküldött tanácsbírák, az egyházmegye utólagos jóváhagyásával helyben is hagyták s útasították a presbyteriumot, hogy a kivetési tervezetet és kulcsot állapítsa meg és terjeszse be jóváhagyás végett az egyházmegyéhez. Ez a beterjesztés azonban még nem történt meg. Az egyházmegyei ügyész e presbyteriumi határozat csatolásával kérte a pénzügyigazgatóságtól a végrehajtási eljárás felfüggesztését s a s.-a.-ujhelyi kir. pénzügyigazgatóság 1897 január 2-án kelt 81. sz. végzésével a végrehajtási eljárást *ezen alkalommal* felfüggesztette.

Egyházmegyei közgyűlés sajnálattal győződött meg e jelentésekből arról, hogy a régebbi lelkészek és tanítók könnyelműsége és gondatlansága mily nagy bajba keverték a hernádkaki egyházat s a bajból való kivezetőnek egyedül a kiküldött tanácsbírák jelentésében megjelölt utat látván, felhívja a h.-kaki egyház presbyteriumát, hogy az adóhátralék fedezése iránti határozatát legközelebbi közgyűlésünkhöz terjeszse be. Továbbá az idevonatkozó okmányok felterjesztése mellett felkéri a főt. egyházkerületi közgyűlést, hogy a nagymélt. pénzügyminiszteriumnál a régi, legalább az 1868. év előtti adóhátralékoknak és az egyes volt lelkészek és tanítók személyes adóinak — mely utóbbiakért az egyház nem felelős — elévülés czimén leendő leiratását kieszközölni méltóztassék!

24. Közhirdetésre ajánltnak s e végből a főtiszt. egyházkerületre felterjesztetnek a következő egyházak:

Ág-Csernő, Szomotor, Legyes-Bénye, Kak,
Leányvár, Lácza.

25. Egyházlátogatási jegyzőkönyvekből kitünvén, hogy a lelesz-pólyáni leányegyházban M. Török Jánosnak két véka életről 13 köbölre nőtt tartozása nincs kifizetve s az örökösök megtagadták a fizetést, mert az eredeti kötvény elveszett.

Útasítatik a jövő egyházlátogatás, hogy e dolgnak járjon végére.

26. Ugyanazon egyházlátogatási jegyzőkönyvből kitünvén, hogy Lelesz-Pólyánban Török Lajos volt gondnok a régebbi tartozásából még 28 frt 40 krt, ismételt sürgetésre sem akar megfizetni,

egyházmegyei ügyész megbizatik a tartozás behajtásával.

27. Olvastatott a hodrogközi egyházlátogatóság jelentéséből, hogy Szabó János, lelesz-pólyáni lakosnak két köbölről 52 köbölre szaporodott magtári tartozása s ennek teljes kiegyenlítése fejében 20 frtot ajánlott fel.

Közgyűlésünk útasítja a leleszpólyáni egyház presbiteriumát, hogy méltányossági szempontból a felajánlott 20 frtot fogadja el s ennek kifizetése ellenében a magtári tartozásról szóló kötvényt Szabó Jánosnak adja ki.

28. Abaházi József ó-lisztkai lelkész egyházmegyei gyűlésünkre beadott folyamodványában előadja, hogy az 1894 augusztus hó 19-én megjelent egyházmegyei küldöttség a lelkészi fizetésnek a jelentő ívben való megállapítását tévesen eszközölte, a mennyiben készpénzfizetés czímen 494 korona 40 fillért vett fel s külön, fapénz czímen, ismét 100 koronát; holott az említett 494 korona 40 fillérnyi összegben már a 100 korona fapénz is befoglaltatik.

Minthogy ezen téves összeírás folytán az ő lelkészi díjlevele 100 koronával többet tüntet fel, mint a mennyit a valóságban ér, kéri a 100 korona fapénz tételnek kihagyását, illetőleg az 1446 korona 40 fillér összes értéknek 1346 korona 40 fillérben való megállapítását.

Közgyűlésünk a kérelem jogos és igazságos voltáról meggyőződván, azt mellékleteivel együtt

pártolólág terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre oly czélból, hogy a kétszeresen felszámított 100 korona fapénznek a lelkészi díjlevélből való kihagyását s eként az 1446 korona 40 fillér összes lelkészi fizetési értéknek 1346 korona 40 fillérre leendő kiigazítását a főtiszteletű konventnél kieszközölni méltóztassék.

29. Gecsei Péter tarczali lelkész folyamodványa, melyben előadja, hogy lelkészi díjlevelének értéke tévesen állapított meg az egyházmegyei küldöttség által, nevezetesen, a jövedelembe a természetbeni lakás és kert 120 korona értéke is beszámíttatott. Ennélfogva annak kiigazítását kérelmezi oly módon, hogy lelkészi díjlevelének 2202 korona összes értékéből a lakás és kert 120 koronát tevő értéke levonatván, a végösszeg 2082 koronában állapíttassék meg.

Kérelme pártolólág terjesztetik fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre.

30. Olvastatott Buda János nagygéresi állomásáról véglegesen leköszönt lelkész folyamodványa, melyben pártolólág kéri a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni azon kérelmét, hogy papi jellegét továbbra is megtarthassa; s továbbá, hogy az egyházkerületi lelkész-özvegyárvaratárba 1870-től kezdve általa évenként 2 frt 10 krajczárjával befizetett összeg, megromlott szemeinek gyógyíttatására, részére visszaúttaltassék, minthogy olyan jogutódja nincsen, a ki halála után a gyámvarhoz igényt formálhatna.

Egyházmegyei közgyűlés mind két kérelmét pártolólág terjeszti a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé.

31. Órás Károly, mádi állami népiskolai tanító, a ki ottani egyházunknál mint templomi énekvezér van alkalmazva, egyházlátogatás útján azon kérelmet terjesztette egyházmegyei közgyűlésünk elé, hogy — miután idáig rendszeren fizette az egyházkerület úgynevezett szűkősi varába évi illetékét — az neki ezentúl is engedessék meg, illetőleg gyámintézeti tagsága és ref. felekezeti tanítói jellege továbbra is érvényben hagyassék.

Kérelme pártolólág terjesztetett fel a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre.

32. Borcsik Gábor agárdi tanító panasza folytán esperesi hivatal felszólamlással élt azon törvénytelen intézkedés ellen, mely szerint nevezett tanító államsegélyéből 25 frt illetékegyenértéki adó fejében lefoglaltatott. Ezen felszólamlást azonban a s.-a. ujhelyi pénzügyigazgatóság tekintetbe nem vette. sőt a panaszlott eljárást törvényen alapulónak jelentette ki.

Egyházmegyei közgyűlés nem találván sem az igazsággal, sem a törvénytelen megegyeztetetőknek, hogy az egyház tulajdonát képező ingatlanért a haszonélvező lelkész vagy tanító fizesse az illetékegyenértéki adót, felkéri a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést: találjon utat és módot arra, hogy különben is nyomorral küzdő s valóban segélyre szorult egyházi hivatalnokaink ilyen törvénytelen zaklatások és érzékeny megkárosítóktól jövőben biztosítva legyenek.

33. Olvastatott a berzéki egyház presbiteriumának folyamodványa, melyben a Szántay István véletlen elhalálózásával megüresedett lelkész-tanítói állomásnak pályázat útján leendő betölthetését kérelmezi.

A mennyiben egyházmegyei közgyűlés Tóth Lajos tanácsbíró, mint esperesi kiküldöttnek, a berzéki egyház anyagi helyzetét részletesen feltűntető jelentéséből arról győződött meg, hogy a lelkésztanítói díjlevél összesített értéke a kataszteri tiszta jövedelem alapján 249 frt 30 krra, az 1879. évben felvett holdankénti 12 frt magas ár mellett is csak 569 frt 30 krra emelkedik; s tekintve, hogy a kész fizetés is, az egyház tagjainak folytonosan tartó számbeli fogyatkozása következtében 1879. évtől kezdve 11 köből gabona és 4 köből árpával csökkent évenként: a berzéki lelkésztanítói állásnak választás útján való betöltését ez idő szerint függőben hagyja; az egyház gondozásának igeiglenes ellátását az esperesi hivatalra bizza, s végül kimondja, hogy az özvegy lelkészné, kegyeleti évének leteltéig, segédet — káplán, esetleg tanító személyében --- tartani köteles.

34. Máthé János, kistárkányi lelkész, a saját kívánása folytán, egyházmegyei határozattal elrendelt helyet-

tes lelkészség megszüntetésével, maga mellé ismét segédlelkészt kér.

Folyamodó kérelme figyelembe vehető nem lévén, a helyettes lelkészség a kistárkányi egyházban meghagyatott, s oda ilyen minőségben Szabó Pál, hogykai helyettes lelkész, Szabó Károly kistárkányi helyettes lelkész pedig a karádi egyházba rendeltetett hason minőségben.

35. Olvastatott Tóth Lajos tanácsbirónak, mint egyházmegyei kiküldöttnek, múlt évi őszi közgyűlésünk 43. pontjára vonatkozó s a csalánosi egyház iskolaépítési tervzetét részletesen bíráló jelentése. Ezzel kapcsolatban olvastatott a csanáosi egyház presbiteriumának folyamodványa, melyben kérelmezi, hogy a templomépítési alapot az iskolaépítés czéljaira felhasználhassa, oly feltétel mellett, hogy az egyház a *templom-alapot* a hívekre kivetendő rendkívüli adó útján három év alatt helyreállítja.

Egyházmegyei közgyűlés a betérjesztett jelentés alapján az iskolaépítési tervzetet a következő módosításokkal hagyja helyben:

1. Alapfalazat kő és czément s nem sárkeverékből építendő. 2. A tetőzet és mennyezet kő és vasgerendákra építendő. 3. A tanterem ablakai elől az udvar felé teendő. 4. Főzőhelyek, kályhák, kémények középre teendő. 5. A tanító két szobája egymás mellé vagy végébe építendő. A folyosó meghosszabbítása szükséges, a végett, hogy a konyha, pad és kamara ajtói mind a folyosóra nyiljanak. 6. Mindenütt kettős és festett ablakok alkalmaztassanak, az ajtók mély bélésűek legyenek s az ajtófelek kemény fából készíttessenek.

Egyházmegyei közgyűlés megengedi egyszerűsmind, hogy a költségek fedezésére a kérelmezett templomépítési alapot felhasználhassa az egyház oly világos feltétellel azonban, hogy ezen templomépítési alapot a hívekre leendő rendkívüli adókivetés útján, három év alatt köteles helyreállítani s ezért a presbiterium felelőssé tétetik.

36. A kiskövesdi egyház jelenti, hogy tanítója eltávozván, új tanítót választott Makó János, bácskai tanító személyében. Kéri az új tanító megerősítését.

Egyházmegyei közgyűlés Makó Jánost a kis-kövesdi tanítói állásban megerősítette. Eskületelre nem volt szükség, mert az illető már régi szolgálója egyházmegyénknek s mint ilyen, tanítói esküt is tett.

37. A nagyrozvági egyház őszi egyházmegyei közgyűlésünk 15. pontjában bekívánt lelkészlaképítés költségeinek fedezésére szolgáló rendkívüli adóketetést azon okból nem eszközölte, mert időközben a községnek mintegy felerésze tűzvész által elpusztulván, az egyház hívei igen érzékeny károkat szenvedtek, minek következtében a presbiterium a tervbe vett lelkészlak építését egy évre elhalasztotta.

Egyházmegyei közgyűlés — azon reményben, hogy az egyház hívei a szenvedett károkat lassanként kiheverve, hajlandók és képesek is lesznek az építkezési költséget kivetés útján előállítani — az elhalasztást tudomásul vette.

38. Őszi egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvének 28. sz. határozata értelmében Gecsei Péter t. bíró és Horváth János tokaji lelkész a csobaji egyházba, az egyházi földek bérbeadása s az egyház által építkezésre elköltött 300 frt alapítványi pénznek helyretétele tárgyában küldetvén ki, beterjesztett jelentésükben előadják, hogy az egyház földjeinek bérbeadása nyilvános árverésen történt s a jelenlegi bérösszeg a régihez képest 62 frttal emelkedett. Jelentik továbbá, hogy az elköltött 300 frt alapítványi pénz is visszatérített.

Tudomásul vétetett.

39. Mult évi őszi egyházmegyei közgyűlés 48. sz. j. k. határozatával ismételten felhívta Szánthó István b.-olaszi lelkészt annak kipuhatolására, ki szedte fel a b.-sárai egyház földjei után a haszonbért 1888 július 1-től 1891. év végeig? Szánthó István ide vonatkozó jelentéséből egyházmegyei közgyűlésünk meggyőződött arról, hogy a b.-sárai egyház földjeinek bérlete az 1888-ik évig pontosan fizettetett. Ez idő után azonban, vagyis 1888—1891. évig Veinstok Mór és Silberger Mór bérlők, kiknek jelenleg lakásuk sem ismeretes, vagy éppen nem, vagy ha fizették is a bérösszeget, nem tudható, ki kezelte azt fel?

Közgyűlés újból felkéri Szánthó István lelkészt, hogy puhatozza ki fent nevezett bérlők tartózkodási helyét, valamint azoknak anyagi helyzetét is oly célból, hogy az elveszett három évi bérösszeg rajtuk esetleg végrehajtás útján is behajtassék. Erre vonatkozó jelentését legközelebbi tavaszi közgyűlésre várja.

40. A főiskolai igazgatótanács a gazdasági választmány útján felhívta az esperesi hivatalt, hogy, miután az alsózempléni egyházmegyére kivetett 360 frt szupplikációs váltásdíjból 2 frt nem folyt be, ezen hiányt fizesse be a főiskolai pénztárba.

Amennyiben az esperesi hivatal nem tudhatja, melyik egyház maradt hátralékban a kérdéses 2 frt összeggel, egyházmegyei közgyűlés felhívja a dékáni hivatalt, hogy a kezeihez beküldött egyházlátogatási ívekből állapítsa meg, hogy az 1895. évről melyik egyházat terheli ez a hátralék? s az eredményt az esperesi hivatallal közölje, hogy az a hátralékot az illető egyházon behajtatván, a főiskola pénztárának beszolgáltatthassa.

41. Szabó Pál, hogykai h. lelkész, a lelkésztanítói díjlevelet három példányban megerősítés végett beterjesztvén, amennyiben erre ez idő szerint szükség nincs,
a három példányban kiállított díjlevél az egyházmegyei levéltárba tétetni határozottatott.

42. Olvastatott Kőrösy György karádi lelkész özvegyének kérelme, melyszerint ő néhai férje koporsójáért 54 forintot fizetett, minek visszatérítését azonban az egyház presbiteriuma megtagadta, s abból csupán 20 frtot térített meg számára. Kéri tehát a még hiányzó összeg visszafizetésének megítélését.

Közgyűlésünk ezen ősi szokáson alapuló kérelem teljesítését méltányosnak találván, felhívja a karádi egyház gondnokát, hogy az özvegy lelkészné részére a koporsó árából még hátralékban levő 34 frtot az egyház pénztárából azonnal fizessse ki s erről legközelebbi közgyűlésre jelentést tegyen.

43. Olvastatott a cigándi járás egyházlátogató küldöttségének jelentéséből, hogy a ricsei egyházban úgy a papi, mint a tanítói lakáson levő egy-egy szoba még mind ez ideig nincs kideszkázva, minek folytán azok a bennök lakóknak egészségét nagy mértékben veszélyeztetik.

Egyházmegyei közgyűlés sajnálattal vette tudomásul az egyházi hivatalnokok lakásának ilyen elhanyagolt állapotát, s ez okból szigorúan útastítja az egyház presbiteriumát, hogy a kérdéses szobákat haladék nélkül deszkáztassák ki s elvárja egyházmegyei közgyűlés, hogy ezen munkálat megtételéről kedvező jelentés fog tétetni legközelebbi közgyűlésünkre.

44. Az egyházlátogató küldöttségek útján több egyház kérdésbe tevén, tartoznak-e a lelkészek és egyházak megyei és községi pótadót fizetni? Ezen nagyfontosságú ügyre vonatkozólag Debreczeni Bertalan egyházmegyei ügyész megígérte, hogy az összes adónemeket felölelő általános tájékoztatást fog legközelebbi egyházmegyei közgyűlésünkre beterjeszteni.

Egyházmegyei ügyész ajánlatát közgyűlésünk köszönettel fogadta s munkálatát legközelebbi közgyűlésre bevárja.

45. Múlt évi őszi egyházmegyei közgyűlés 9. sz. j. k. határozatával Filep Endre ondi tanító oklevelének beadására útasítottván,

a mennyiben jelen közgyűlésünk alkalmával ezen határozatnak eleget tett, Filep Endre tanítói hivatalában véglegesen megerősítettett.

46. 1896. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 34. sz. j. k. határozatával Konkoly Károly visi tanító oklevelének eredetiben való bemutatására útasítottván,

miután ezen kötelezettségének jelen közgyűlésünk alkalmával eleget tett, hivatalában megerősítettett.

47. Ugyanazon közgyűlés 46. sz. j. k. határozatára vonatkozólag jelenti Szöllősy József e.-bényei lelkész, hogy Furik János volt simai tanító panaszát a presbiteriummal egyetértőleg megvizsgálta, s ez alkalommal kitünt, hogy

nevezett tanító jogos követelését a simai egyház kifizette, a mit ez eltávozása alkalmával el is ismert s így ezen újabban támasztott követelésének semmi jögalapja nincs.

Közgyűlés a jelentést magáévé tevén, Furik János tanítót kérelmével elútasította.

48. Egyházlátogató küldöttség jelenti, hogy Ág-Csernőben Majoros István, volt gondnok, 1895 óta 17 frtot tevő tartozását ismételt meghagyásra sem fizette ki.

Egyházmegyei ügyész megbizatik a tartozás behajtásával.

49. Egyházlátogatási jegyzőkönyvből tudomást szerezvén egyházmegyei közgyűlés arról, hogy a mádi egyházban egy eredetileg reformátusok által alapított szegényházat idővel a r. katolikusok is igénybe vettek, sőt most már a szegényház egyenesen a róm. kath. egyház befolyása alá került, úgy hogy abba református vallású szegények hit-hagyásra való kényszerítéssel vétetnek fel.

Ezen ügy megvizsgálására s abban való jelentésselre Vitányi Bertalan vil. fő- és Hézsér Emil egyh. jegyzők küldetnek ki s jelentésük őszi egyházmegyei gyűlésünkre bevérvatván.

50. Az erdőbényei egyház presbyteriuma, beadott folyamodványában engedélyt kér arra, hogy 564 frt 85 kr. tanító-fizetési alapítványi tőkéjét iskola-építésre felhasználhassa azon ígéret mellett, hogy a tőke 5%-os kamatának megfelelő összeget évenként takarékpénztárba helyez mindaddig, míg az kamatos kamataival együtt az elköltött tőke értékét eléri.

Egyházmegyei közgyűlés az 564 frt 85 kr. tanító-fizetési alapítványnak iskola-építésre való felhasználását megengedi oly feltétel mellett, hogy azt a tőke 5%-os kamatának megfelelő összeg évenkénti takarékpénztárba való helyezése által állítsa vissza.

51. Olvastatott az egyház-látogató küldöttség jegyzőkönyvéből, hogy a t.-kenézi lelkész-tanító fizetésének $\frac{1}{4}$ -része hátralékban van.

A presbyterium a hátralék behajtására felelősség terhe alatt köteleztetik.

52. Egyház-látogató küldöttség jelenti, hogy a golopi egyházban a papi és tanítói földek után az illeték-egyenértéki adó és tanítói nyugdíj-hátralék nagymértékben felszaporodott.

A presbyterium felelősség terhe alatt útasíttatik az adó és tanítói nyugdíj ügyének haladék nélkül való rendezésére s erre vonatkozó jelentése legközelebbi őszi egyházmegyei közgyűlésre beváratik.

53. Tudomására jutván egyházmegyei közgyűlésnek, hogy több lelkész az országos lelkészözvegy-árvagyámintézeti tagsági díjjal hátralékban van, —

felkéretik az esperesi hivatal oly irányú intézkedésre, hogy az ilyen lelkésznek fizetéséből egyenlíttessék a gyámintézeti hátralék.

54. Debreczeni Bertalan egyházmegyei ügyész a múlt évi őszi közgyűlés 21. sz. a. kelt határozatára vonatkozólag jelenti, hogy a szomotori egyház kötvényét legközelebb átvette ugyan, de nem győződhetvén meg arról, vajjon azok hiány nélkül átadattak-e s így azok értékének behajtása s jövőben leendő kezelése tárgyában jelentését csak később fogja beterjeszthetni.

A jelentést közgyűlés tudomásul vette s az ide vonatkozó javaslatot az őszi közgyűlésre bevárja.

55. Ugyanazon közgyűlési határozat többi pontjaira vonatkozólag, a számvevőszék előterjesztése folytán

útasítja közgyűlés úgy a szomotori lelkészt, mint a szomotori és vécsi gondnokokat, hogy az 1896. évi számadást a fent nevezett jegyzőkönyvi határozat értelmében, szabályszerűen újonnan készítsék el s azt a legközelebbi őszi közgyűlésen bemutassák s egyszersmind nevezett lelkészt és gondnokokat ezen egyházmegyei gyűlésen személyesen leendő megjelenésre is kötelezi.

56. Debreczeni Bertalan e. m. ügyész ugyanazon közgyűlés 40. számú j. k. pontjára vonatkozólag jelenti, hogy miután a tolcsvai egyháznak Vámos-Újfalu község határában semmiféle ingatlan vagyona nincs, a fentebbi határozatban jelzett irányban egyáltalán semmi intézkedés szüksége fenn nem forog.

Tudomásul vétetett.

57. Ugyanazon e. m. közgyűlés 22. sz. j. k. pontja értelmében Vaszily Ferencz leányvári gondnok útasított, hogy az 1895. évi egyházmegyei küldöttség által megvizsgált számadásának 210 frt 68 krt tevő pénztári maradványáról számoljon el, illetőleg ezen összegből teljesített kiadásait nyugtákkal igazolja.

Miután ezen kötelezettségének eleget nem tett, útasítatik, hogy a 210 frt 68 kr. pénztári maradványról részletes és nyugtákkal igazolt számadást terjesszen őszi e. m. közgyűlés elé.

58. Olvastatott Földi Tamás szőlőskei tanító kérvénye, melyben több simai lakos ellen az ő simai tanítósága idejéből fennmaradt követelésének behajtását kéri.

Miután a folyamodó követeléseit tisztán polgári természetűek, egyházmegyei közgyűlés azok behajtására nem vállalkozhatik, hanem útasítja folyamodót, hogy esetleges igényeit polgári bíróság előtt érvényesítse.

59. Olvastatott id. Székely József volt csanálosi tanító folyamodványa, melyben Hegedűs János, az ő csanálosi elődje, jelenleg kenézlői tanító ellenében az ő javára megítélt 30 forint 25 krajczár összegnek egyházi úton való végrehajtását kéri.

Miután egyházmegyei közgyűlés a megítélt követelések végrehajtásával nem foglalkozhatik, útasítatik folyamodó, hogy igényét polgári úton igyekezzék érvényesíteni.

60. Az országos gyámintézeti pénztár évenkénti átvizsgálására s a pénztárnok évi számadásainak lezárására

bizottság küldetik ki, melynek tagjai: Szinyei Gerzson, Debreczeni Bertalan és dr. Fínkei Ferencz.

61. A közalap-bizottság tagjaiúl kijelöltenek

Ölbey János nagy-rozvági lelkész, e. m. aljegyző és Bacskay Károly ricsei lelkész.

62. Múlt őszi egyházmegyei közgyűlésünk 23. sz. jkvi pontjában, Debreczeni Bertalan e. m. ügyészt az erdő-horvátii egyházat illető, Vágási Ferencz-féle hagyaték szemmel tartásával s az illető egyház érdekeinek képviselőjével bízván

meg, e. m. ügyész jelenti, hogy a hagyatéki ügy végleg rendeztetett, a hagyatéki pénz felosztatott s abból az erdő-horvátii egyházat illető 2949 frt 79 krt tevő összeg az egyházkerületi pénztárnak át is adatott s erről az esperesi hivatal értesítettet. Tekintve, hogy ezen alapítvány az erdő-horvátii egyháznak önálló tanítóval ellátott iskola szervezésére hagyatott és az erdő-horvátii egyház az államsegélyt iskolája részére igénybe venni óhajtja, indítványozza ügyész, hogy a hagyaték a nevezett célra csak akkor nyíttassék meg, ha az államsegély iránti tárgyalások befejeztettek, nehogy az egyház érdekei csorbát szenvedjenek.

Egyházmegyei ügyész jelentése tudomásul vétetik s az alapítvány tényleges megnyitása azon időre halasztatik, midőn az erdő-horvátii iskola államsegélye tárgyában megindított tárgyalások befejeztetnek.

63. Bálint Dezső volt özvegy-árva-gyámintézeti pénztárnok jelenti, hogy az őszi egyházmegyei közgyűlés 26. sz. jegyzőkönyvi pontjában foglalt megbízásnak — hogy t. i. a néhai Futó János volt kis-dobszai lelkész örökösait illető 489 frt 87 krt az árvaszékhez helyezze el — megfelelt és a nevezett összeget a sárospataki takarékpénztárból kivéve, árvaszéki kezelés végett Zemplén vármegye tek. árvaszékénél helyezte el.

Tudomásul vétetik.

64. A múlt 1896. évi tavaszi e. m. közgyűlés 43. sz., az őszi közgyűlés 44. sz. jkvi határozatával Tóth Lajos e. m. tanácsbíró indítványára egy bizottságot küldött ki, mely az egyházmegye részére *Tanácskozási szabályzat és ügyrend*-javaslatot készítsen. Ezen bizottság feladatát teljesítvén, — beterjeszti munkálatát.

A felolvasott javaslat némely módosításokkal elfogadtatik s mint az egyházmegye *Tanácskozási szabályzata és ügyrendje* egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktattatik s annak érvénye a jövő gyűléstől kezdődik.

Tanácskozási szabályzat és ügyrend.

I. Az egyházmegyei közgyűlés tartására vonatkozó általános határozatok.

1. §. Az egyházmegye minden polgári évben két rendes közgyűlést tart; egyiket tavasszal, másikat ősszel. A kettős elnökségnek joga van, valamely halasztást nem tűrő fontos ügy miatt, ezenkívül bármikor rendkívüli közgyűlést összehívni.

2. §. Úgy a rendes, mint a rendkívüli közgyűlések napját a kettős elnökség állapítja meg.

3. §. A közgyűlések tartásának helye ez idő szerint Sárospatak.

4. §. A közgyűléseken mindazok kötelesek megjelenni, kik az Egyházi Törvények 36. §-a szerint az egyházmegyei közgyűléseken tanácskozási és szavazati joggal bírnak.

5. §. Az egyházmegye hivatalnokai a gyűléseken megjelenni tartoznak s a gyűlés befejezéseig el nem távozhatnak; rendkívüli esetben, ha a gyűlésen meg nem jelenhetnek, elmaradásukat írásban igazolni, a gyűlésről való eltávozásukat pedig az elnökségnek bejelenteni kötelesek.

6. §. A közgyűléseken minden olyan nagykorú református férfi is felszólalhat, ki a közgyűlésnek nem tagja. Szavazásokban azonban az ilyenek nem vehetnek részt.

7. §. A közgyűlések tárgysorozatát a gyűlést megelőzőleg az esperes állapítja meg.

8. §. Mindenféle beadványok (folyamodások, bizottsági jelentések, kérvények stb.) legalább 10 nappal a gyűlés napja előtt az esperesnek írásban megküldendők. Az elkésett beadványok csak a következő gyűlésen vétetnek tárgyalás alá.

9. §. A közgyűlés tárgyalásainak gyorsítása végett az esperes a tárgyalás alá kerülő ügyeket legalább 5 nappal a közgyűlést megelőzőleg előadóknak osztja ki. Előadók az egyházi és világi jegyzők, az egyházmegyei ügyész és esetleg az egyházmegyei tanácsbírák. Bíróságához tartozó ügyek mindig tanácsbíráknak adandók ki (Egyh. Törv. 371. §.).

10. §. Az előadók a nekik kiosztott tárgyról a közgyűlésen szóval tesznek jelentést és határozati javaslatokat hoznak indítványba.

II. A tanácskozási rend.

11. §. A közgyűlést az elnökség nyitja meg és zárja be. A megnyitáskor az egyházi elnök imát mond.

12. §. A tanácskozás az elnökség által megállapított és a közgyűlés előtt felolvasott tárgysorozat szerint történik. A tárgysorozat két példányban állítandó ki s egyik példánya a gyűlési tagok használatára a gyűlés asztalára leteendő.

13. §. A tárgysorozat akként állapítandó meg, hogy első sorban mindig az egyházak kül- és beléletét tárgyzó esperesi jelentés olvastassék fel és tárgyalassék, ezután a megüresedett lelkészi és tanítói állások betöltéséről, valamint a segéd-lelkészeknek az esperes általi elhelyezéséről tétetik jelentés, továbbá az 1883-iki (ungvári) őszi egyházkerületi közgyűlés 12. sz. jegyzőkönyvében foglalt szabályrendelet II. 11. pontja értelmében a helyettes lelkészek rendeltetnek be, esetleg a halasztást nem tűrő esetben az esperes által történt berendelésről tétetik jelentés, mely berendeléseknél figyelemben tartandó a hivatkozott szabályrendelet II. 12. pontja, mely szerint a helyettes lelkészi állomásokra a segéd-lelkészek a kápláni sorrend szerint alkalmazandók. Ezután jönnek azon egyes bizottsági jelentések, melyek tárgyalására küldöttségek jelentek meg. Majd az egyházi közérdekű ügyek, az egyházkerületi képviselők és más kiküldöttek megválasztása és a szavazat-felbontó küldöttségek jelentései. Ezután tárgyalandók az egyházlátogatásokról szóló jelentések, melyek közül csak azok olvasandók fel, a melyekben az egyházmegye határozata szükségeltetik; továbbá a tanügyi bizottság és a számvevőszék jelentése, végül másféle jelentések s a lelkészi és tanító-egyletek, vagy egyesek által írásban, vagy szóval tett indítványok.

Bármely közgyűlési tagnak joga van valamely fontos ügy tárgyalását a megállapított tárgysorozat rendjén kívül kérni a közgyűléstől.

14. §. Az egyházmegyei bíróság elé tartozó ügyek az elnökség által meghatározott időben tárgyalatnak.

15. §. A tanácskozás rendjének és méltóságának fenntartása s az ügyrend pontos megtartása feletti őrködés az elnökség feladata. Az elnökségnek jogában van a tárgytól eltérő szónokot a tárgyhoz szólásra figyelmeztetni s azt, a ki a tanácskozás méltóságát sérti, vagy személyeskedik — az előzetes figyelmeztetés sikertelensége esetén — rendreútasítani.

16. §. A kivel szemben kétszeri elnöki rendreütasítás is sikertelen maradt, attól az elnökség, a közgyűlés jóváhagyása mellett, elvonhatja a szót. A szólástól való megfosztás azonban csak az illető tárgyra vonatkozik.

17. §. Ha a tanácskozás komolysága veszélyeztetve látszik, az elnökség a tanácskozást egy negyedórára felfüggesztheti.

18. §. A fontosabb és közérdekkel bíró ügyek először általánosságban, aztán részletenkint tárgyalandók.

19. §. Úgy az általános, mint a részletes tárgyalásnál minden tárgyhoz kinek-kinek csak egyszer van joga hozzászólni. Másodszori felszólalásnak csak személyes kérdésben, vagy a félreértett szavak megmagyarázása végett, vagy a közgyűlés engedelmével lehet helye. Az elnökség és az előadó azonban, a tárgy megvilágítása végett, bármikor felszólalhatnak.

20. §. Indítványok, vagy jelentések tárgyalása esetén az előadó után az első szó mindig az indítványozót illeti. A tárgyalás befejezése után az előadót és az indítványozót a zárszó joga is megilleti.

21. §. A szónokot beszédében akadályozni, vagy közbeszólásokkal zavarni nem szabad. Erre csak az elnökségnek lehet joga a 15. és 16. §-ok esetében.

22. §. Ha valamely üggyhez már senki sem akar szólni, az elnökség a tárgyalást befejezettnek nyilvánítja és a határozatot azon értelemben mondja ki, a melyben a többség nyilatkozott.

23. §. Ha valamely tárgynál eltérő vélemények nyilvánítottak, a kérdés szavazással döntendő el.

24. §. Az elnökség szavazásra úgy köteles feltenni a kérdéseket, hogy azokra igennel, vagy nemmel lehessen válaszolni.

25. §. A szavazás rendszerint felállás és ülvemaradás által történik. Ha a többség világosan ki nem vehető, a jegyzők megszámlálják a szavazatokat s szükség esetén ellenpróba teendő.

26. §. A gyűlés 5 tagjának írásban beadott indítványára, valamely kérdés feletti döntés végett, névszerinti szavazás rendelhető el. Vagyonki kérdéseknél mindig névszerinti szavazással történik a döntés.

27. §. Választásoknál, valamint merőben személyes ügyekben mindig titkos szavazás rendelendő el, mely szavazat-lapokkal eszközöltetik.

28. §. A szavazás eredményét az elnökség jelenti ki. Az elnökség nem szavaz, de szavazat-egyenlőség esetében az elnökség dönti el a kérdést. Ha a két elnök eltérő nézeten van, sorshúzás dönti el, melyik adja a döntő szavazatot.

29. §. Szavazás közben beszédet tartani, vagy a szavazást indokolni nem szabad.

30. §. A közgyűlésen a jelenlevők határoznak. Határozathozatalra az elnökségen kívül legalább 10 tag jelenléte szükséges.

31. §. A közgyűlésről felvett jegyzőkönyveket a közgyűlés a következő napon tartott ülésen, az ülés elején hitelesíti. Az utolsó napról szóló jegyzőkönyv a gyűlés befejeztével hitelesítettik.

32. §. A jegyzőkönyvi kivonatokat minden érdekelt személynek kötelesek a jegyzők, a hitelesítéstől számított 14 nap alatt kiállítani és megküldeni. A kivonatokat valamely jegyzőkönyvi pontról azon jegyző adja ki, a ki azon pontot felvette.

33. §. A jegyzőkönyvek nyomtatási díját egészben az egyes egyházak viselik.

65. Egyházlátogatóság jelenti, hogy Major Sándor, a berzéki egyházi magtárnak gondnoka időközben mondott le hivataláról, lemondását azonban az egyházközség nem fogadta el, mivel sem a magtári számadást nem terjesztette be, sem a magtári állományról nem számolt el.

Major Sándor berzéki lakos utasíttatik, hogy magtári számadását őszi egyházmegyei közgyűlésünkhöz terjessze be; a magtári állománynak a számadás alapján eszközlendő átvétele és elhelyezése tárgyában ugyanezen közgyűlés fog intézkedni.

66. Egyházlátogatóság jelenti, hogy a berzéki egyház tőke-alapjából 150 frtot már régebben elköltött s többszöri felhívás daczára sem helyezte vissza ez ideig ezen összeget.

Közgyűlésünk szigorúan és felelősség terhe alatt utasítja a berzéki egyház presbyteriumát, hogy ezen kötelezettségének a folyó évben tegyen eleget s erre vonatkozólag az egyházlátogatóság jelentését tavaszi közgyűlésünkre bevárja.

67. Főiskolai igazgató-tanács a köziskolai szék jelentése alapján beterjeszti Putnoki Pál exmittált segéd-lelkésznek fegyelmi úton történt felfüggesztését, hogy egyházmegyénk vele szemben a további intézkedéseket megtehesse.

Miután Putnoki Pál egyházmegyénkbe bekebelezve nincs, mint segéd-lelkésszel szemben nincs helye semmi eljárásnak.

68. Olvastatott az e. m. küldöttség jelentéséből, hogy a tarczali egyház hivei közül többen megtagadták az egyházi szolgálmányok teljesítését, miért is az egyház pénzen fogadott fuvarosokkal teljesítette a makacskodók által végzendő szolgálmányokat, de ezen fuvardíjakat az illetők vonakodnak megtéríteni az egyházi pénztárnak.

Esperes úr megbizatik, hogy az alispáni hivatal útján keresse meg az illetékes közigazgatási hatóságot, hogy a tarczali presbyterium által bejelentendő egyháztagnak a feltüntetett összegeket birói úton hajtassa be.

69. Olvastatott a páczini leány-egyház presbyteriumának a tanítói díjlevél megváltoztatására vonatkozó határozata.

Miután a beadványban jelzett változtatások a díjlevelet lényegében nem érintik, sőt a tanítóra nézve több tekintetben előnyök is, a három példányban beterjesztett díjlevél az egyházmegye ajánlatával jóváhagyás és megerősítés végett az egyházkerületi gyűléshez felterjesztetni határoztatott.

70. Indítványoztatott, hogy tekintettel azon nagymérvű állami és illeték-egyenértéki adók hátralékaira, melyek sok egyházközségben annyira felhalmozódtak, hogy az egyházak anyagi lételét veszélyeztetik, — intézkedjék az egyházmegyei közgyűlés a jelzett adók évi pontos befizetésének kellő ellenőrzéséről.

Ezen indítványt közgyűlésünk midőn magáévá teszi, megbizza az esperes urat, hogy körlevélben szólítsa fel az egyházak előljáróit az állami és egyéb adónemek pontos beszolgáltatására, s ezúttal az egyházmegyei látogatók útasíttatnak, hogy minden egyházközség adó-befizetési könyvét alaposan vizsgálják át s a vizsgálat eredményét jelentésükben terjesszék be.

71. A karádi egyházba a lelkész-választás ellen beadott panaszok és vádak megvizsgálása végett küldöttség kinevezése válván szükségessé, —

a vizsgálat foganatosításával Tóth Lajos és Vitányi Bertalan bizatnak meg; utóbb nevezett azzal a felhívással, hogy a birói eskü letétele végett Szinyey Gerzson h. gondnok úrnál előzetesen jelenjen meg.

72. Olvastatott a pataki járás egyház-látogató küldöttségének jelentéséből, hogy a vámos-újfalúsi egyházban az állami adók hátraléka a tanítói földek után már 180 frt 55 krra szaporodott.

Egyházmegyei közgyűlésünk sajnálattal vette tudomásul ezen nagymérvű gondatlanságról tanúszkodó zavaros helyzetet, miért is útasítja az egyház presbyteriumát, hogy a tanítói hivatal jövedelmét képező földeket nyilvános árverés útján bérbeadván, azok jövedelméből úgy a hátralékos, mint a folyó állami és egyéb adónemeket fizesse ki, csak az így teljesített kötelezettségek után fennmaradó összeget szolgáltatassa át a lelkész-tanítónak. Eljárásának eredményéről szóló jelentése őszi közgyűlésünkre bevértik.

73. Olvastatott a b.-vécsi egyháznak a bodrogközi járás egyházlátogatósága útján beterjesztett azon panasza, hogy, bár 9 év óta nincs már közös iskola Vécsen, mégis ezen idő óta is 5⁰/₀-os iskolai adó fizetésére köteleztetnek, e mellett a szomatori iskola fentartásához is felerészben hozzá kell járúlniok.

Közgyűlésünk nagy megütközéssel értesül a b.-vécsi községi előjáróságnak ezen minden törvényes alapot nélkülöző és igazságtalan eljárásáról, miért is átíratilag keresi meg Zemplén vármegye tanfelügyelői hivatalát, hogy a jelzett egyházközségben az 5⁰/₀-os iskolai adó beszedésének megszüntetésére nézve tegye meg a szükséges intézkedéseket.

74. Őszi e. m. közgyűlésünk 46. sz. jegyzőkönyvi pontjára vonatkozólag Debreczeni Bertalan e. m. ügyész jelenti,

hogy nem rendelkezett annyi idővel, miszerint ezen ügyben kellő alapossággal eljárhasson.

Egyházmegyei közgyűlésünk felkéri Debreczeni Bertalan urat, hogy a jelzett pontra, valamint a tőkék behajtása és elhelyezésére nézve őszi közgyűlésünkre jelentést és javaslatot terjesszen be.

75. Egyházmegyei időszaki bíróságra szavazat rendeltetett el s a mennyiben ezen bíróságban legközelebb két egyházi és egy világi tanácsbíró foglalt helyet, ezúttal két világi és egy egyházi bírósági tag választása válván szükségessé, —

egyházi részről Balint Dezső rendes-, Gecsey Péter és Kónya András pót-, világi részről Debreczeni Bertalan, Szinyey Gerzson rendes-, Meczner András póttagokul lettek megválasztva.

76. Őszi közgyűlésünk 12. sz. határozata a megyaszói egyház előjáróságát utasítja a tanítói állás állandósítására s alkalmas tanítói lak építésére.

Zombory Gedő lelkész jelenti, hogy az építkezések szeptember hóra bevégeztetnek, a mikor a tanítói hivatal állandósítása is meg fog történni.

77. A hernád-németii tanítói állás állandósítására vonatkozó őszi e. m. jegyzőkönyv 34-ik pontjára érdemleges intézkedés nem tétetvén, —

a jövő e. m. közgyűlésig ezen ügy függőben hagyatik.

78. Tóth Lajos e. m. pénztáros beterjeszti az 1896-ik évre szóló számadását; e szerint pénztári bevétel 748 frt 42 kr., kiadás 737 frt 21 kr.; maradvány 11 frt 21 kr. A szabályszerűen kiállított és zálogjogi bekebelezés, valamint kezesség által biztosított kötvények 3134 frt 83 kr. tőkevagyonot tüntetnek fel, melyeknek kamatai pontosan befizettettek.

A kellő okmányokkal felszerelt számadás ki-nevezett bizottság által megvizsgáltatván, minden tételében igazoltnak találtatott, pénztárosnak a beterjesztettekre vonatkozólag a felmentvény megadatott.

79. Zitás Bertalan egyházmegyei dékán beterjesztette az 1896-ik évre vonatkozó számadását; e szerint:

1. a különböző pénztárakba leendő beszolgáltatás végett átvett az egyházlátogatóktól 2994 frt 52 krt, mely összeget nyugták mellett illetékes helyeikre beszolgáltatta;

2. a papi s tanítói özvegyek, árvák és szűkölködők közt leendő kiosztás végett átvett az egyházkerületi pénztárnoktól — beleszámítva a 23 forint 35 krajczár pénztári maradványt is — . . . . . 1169 frt 61 krt;

kiosztott 47 lelkész, tanító-özvegy és szűkölködőnek . . . . . 1141 frt 39 krt;

Pénztári maradvány: 28 frt 22 kr.

A kellő okmányokkal felszerelt számadás minden tételében igazoltnak találtatván, e. m. dékánnak a betérjesztettekre vonatkozólag a felmentvény megadatott.

80. Olvastatott Hézser Emil és Vitányi Bertalan egyházmegyei kiküldötteknek a golopi egyházban felmerült rendezetlen ügyek elintézése tárgyában betérjesztett következő jelentése:

a) Az 1864-ik évben elköltött Hutka-féle 210 frtos alapítványra vonatkozólag a golopi presbyterium ígéretet tett ezen összegnek felét a folyó évben, másik felét a jövő észendőben visszatéríteni s a tállyai népbankba lelkészi alap gyanánt helyezni el.

b) Papp János volt gondnok az általa elköltött 37 frt 20 krt szabályszerűen kiállított adóssági kötelezvény által az egyház javára biztosította.

c) Az egyház haszonélvezetében levő földek bérbeadása körül semmi szabálytalanság nem történt, miért is ezen ügybe a kiküldött bizottság a beavatkozást nem találta igazoltnak.

Egyházmegyei közgyűlésünk a küldöttség jelentését helyeslőleg tudomásul vévén, az alapítványi tőke visszafizetésére nézve a jelentést annak idején bevárja a golopi egyháztól.

81. Olvastatott az e. m. küldöttség látogatási jegyzőkönyvéből, hogy a tarczali tanítói állomás díjlevelében azon változtatás történt, hogy az eddigi egy véka rozs és 42 kr., illetve 21 kr. fapénz helyett jövőben két forint készpénz fog fizettetni.

Ezen változtatás jóváhagyólag tudomásul vétetett.

82. Az 1896. évi őszi közgyűlés 49. sz. jegyzőkönyvi határozatával felhívta egyházmegyei ügyészt, hogy — megvizsgálván a Lásbas Menyhértné lelkész-özvegy okmányait, miket a közte s a szentesi egyház közt fennforgó s bizonyos 900 □-öl területű föld tulajdonjogára vonatkozó per beszüntetését kérő folyamodványához csatolt — adjon véleményt arra nézve: szükséges-e a perújítás, vagy nem?

A beadott ügyészi vélemény szerint az adatokból nem tűnven ki az, hogy kit illet a tulajdonjog, ennél fogva újabb eljárásra lévén szükség, annak eszközlésével ügyészünk ismételten megbizatik s jelentése beváratik.

83. Olvastatott a tanügyi bizottságnak az 1896—97-ik év első feléről Sárospatakon 1897. ápril 20-án felvett következő jegyzőkönyve:

Elnökök: Bálint Dezső és Szinyey Gerzson.

Jelen vannak: Dezső Lajos, Buza János, Csontos József, Gérecz Károly, Kovács Ferencz t. b. tagok; Fürjész Tamás, Beszterczey Béla, Hubay József, Erdélyi József körlátogató lelkészek. *Jegyző:* Zitás Bertalan t. b. jegyző.

1. Világi elnök az ülést megnyitván: Bálint Dezső, egyházi elnök, terjeszti be az egyházmegye népiskoláinak 1896/7-ik első félévi állapotáról szóló jelentését.

A nagy gonddal és ügyszeretettel összeállított jelentés egyházmegyénk tanügyi állapotát a következőkben ismerteti:

Mélyen tisztelt Tanügyi bizottság!

Szivesen üdvözölve tanügyi bizottságunk megjelent tagjait: egyházmegyénk népiskoláinak az 1896/7. iskolai első félévi anyagi és szellemi állapotát feltüntető, a hozzám beérkezett egyházlátogatói felvételek alapján szerkesztett rövid jelentésemet van szerencsém a következőkben terjeszteni elő:

Statisztikai rész.

Egyházmegyénk lélekszáma 45968 (747-tel több, mint félévvel előbb, 958-al több, minl most egy éve s 3150 lélekkel több, mint 10 évvel ezelőtt). Én részemről e ked-

vező jelenségnek örülni nem tudok, mert ez nem egyéb, mint kétségbevonhatlan bizonyága adataink megbízhatlanságának. Szeretjük hinni, hogy jelen adataink felelnek meg legjobban a valóságnak s lelkiismeretesebbek leszünk ezután azok beszerzésében.) Iskolakötelesek száma 6—12 éves korig 2863 fi, 2661 leány, összesen 5524 (több tehát 343-mal, mint a múlt évben, a midőn kevesebb volt a megelőzőt évinél 372-vel. Ez is bizonyága előbbi föltevésünknek). Az iskolakötelesek száma a lelkek számának 12·02°/_o. Iskolába járt 2515 fi, 2302 leány, összesen 4817; 57-tel kevesebb, mint a múlt évben; annyi, mint a lélekszámnak 10·5°/_o. Ismétlő iskolakötelesek száma 1117 fi és 1039 leány, összesen 2156. A múlt évben volt 2125, tehát 31-el kevesebb, mint most. — *Ismétlő iskolát* gyakoroltak 348 fi, 314 leány, összesen 662, vagyis a tankötelesek 30·7°/_o, s a 70 népiskolában, illetőleg anya- s leányegyházban 33 helyen. Ugy látszik, hogy e fontos, üdvös intézmény nem tud s nem is fog nálunk soha meghonosodni.

Szellemi állásra nézve: kitünő iskola van 29 helyen (múlt félévben 32), u. m.: Karád, felsőbb osztályok. Czigánd, mindkettő. N.-Rozvágy, Ricse, Lácza, Semjén, Öros, Páczin, Karos, N.-Kövesd, Szentes, Véke, Kis-Géres, Lelesz-Pólyán, Lelesz, Pthrügy, T.-Ladány, Tarczal fi, Ond, Tállya, H.-Németi, T.-Lucz fi, Szada, Liszka, Kenézlő, Tokaj, Sárospatak kis és nagy leányiskola.

Dicséretes 25 (múlt félévben 24), u. m.: Luka, Karcsa, Vajdácaska, Kis-Kövesd, Király-Helmece, Ág-Csernő, Leányvár, Kenéz, Báj, Csobaj, Szerencs, Golop, Megyaszó 2 fi, Kis-Dobsza, Gesztely, S.-Hidvég, Kesznyéten, Lucz leány, Harkány fi s leány, Hogyka, Bodrog-Halász, Erdőbénye, Sárospatak fi.

Kielégítő 14 (múlt félévben 10), u. m.: N.-Géres, Bacska, Kis-Tárkány, Monok, Legyesbénye, Megyaszó leány, Csanálos, Sóstófalva, H.-Kak, Berzék, Olaszi, Erdőhorváti, Vis, Vámosujfalu. *Gyenge* Karád I—II. osztály.

Dicséretesből kitünő lett Nagy-Rozvágy, tanító Ugray Lajos; Lácza, tanítója Bagosi Sámuel; Kenézlő, tanítója Hegedüs János.

Kielégítőből dicséretes lett Kis-Kövesd, tanítója Karakó Ferencz; Csobaj, tanítója Kovács János (ideiglenes tanító).

Kitünőből dicséretes lett Király-Helmece, tan. Bajkai Imre; Golop, tan. Kastély Miklós; S.-Hidvég, tan. Futó

Béla; Lucz, leány, tanító a lelkész; Sárospatak, fi, tanító Gerecz Kálmán.

Kitünőbből kielégítő N.-Géres, tan. Deák János.

Dicséretesből kielégítő lett H.-Kak, tan. a lelk.; Bodrog-Olaszi, tan. Borcsik János.

Lelkész s segédlelkész tanít M.-Hogykán, Erdő-Horváti, Vámosujfalu, Megyaszó fi, H.-Kak, Berzék, T.-Lucz leány, Harkány leány, T.-Kenéz, Monok, Nagy-Kövesd, Szentesi iskolát.

Minősítve nincs Szomotor s Tolcsva, hol nincs tanító, s ismeretlen okból Zombor.

Az osztályok számát tekintve: VI osztályú 14 (mult évben 17), V osztályú 25 (mult évben 24), IV osztályú 25 (mult évben 19), III osztályú 0 (tavaly 6), II oszt. a sárospatakiban 2 (tavaly 1).

Rendes tanító van 49 (mult évben 49), segéd 6, ideiglenes 1. Lelkész- s segédlelkész-tanító 14 helyen. Vallás-tanító van 1 helyen, Sárospatakon.

Nős tanító 42, nőtlen 9, özvegy 2, hajadon 2.

Okleveles tanító s tanítónő 51, nem okleveles Bajkai Imre k.-helmezi, Kovács János csobaji ideiglenes tanító, s Révay Miksa karádi tanítók.

Tanítói lak jó 56 helyen, rossz 5 helyen. Tanterem törvényszerű 61, nem törvényszerű 9 helyen, u. m.: Makkos-Hogykán, Legyes-Bényén, Megyaszón 2 fi, Csanáros, Sóstófalván, Berzéken.

Kellőleg fel van szerelve 12 iskola, hiányosan 48, a többiben semmi.

Iskolai alap pénzben 784 frt, másfél évvel ezelőtt meg volt 1399 frt 23 kr s 18 hold föld. Hiszem, hogy ezek ma is megvannak, csak bediktálva nincsenek.

Testgyakorda van 22 iskolában; egy helyen, Liszkán, tornaeszközökkel ellátva s 21 helyen e nélkül. Felhívjuk itt is a tanító urak figyelmét, hogy teljesen elég, ha növendékeikkel szabad gyakorlatokat végeztetnek, mely edzi a testet s megmenti a gyermeket a tornaeszközökkel járó veszélyektől. A szerygyakorlatok nem népiskolás gyermekeknek valók.

Faiskola van rendezett 19, rendezetlen 29, sok helyen semilyen. Ugy látszik, hogy a faiskola sem ver mély gyökeret a mi talajunkban.

A tanítók évi jövedelme összesen 28688 frt 40 kr., a mely 62 között megosztva, átlag esik egy tanító fizetésére

— természetesen lakás és kerten kívül 462 frt 70 kr. Bizony édes kevés ez, sőt lehetetlen, hogy belőle intelligens ember tisztességesen megélhessen.

Iskoláinkban tanult más vallású:

római katolikus . . .	132 fi,	86 leány;	összesen	218
görög „ . . .	42 „	22 „	„	64
ágostai hitvallású . . .	17 „	3 „	„	20
izraelita	58 „	67 „	„	125
	249 fi, 178 leány;		összesen	427.

Más vallású növendékek iskolába járó növendékeink 9·2%-át képezik.

Iskoláinkba járó növendékek létszáma tehát, nem számítva ide az ismétlősöket:

ev. ref. vallású . .	2515 fi,	2302 leány;	összesen	4817
más vallású . . .	249 „	178 „	„	427
	2764 fi, 2480 leány;		összesen:	5244.

Megosztva e létszámot 70 tanító között, esik egy-egy tanítóra átlag 75 növendék.

2. Az elnöki jelentés szerint a karádi iskola 2-od tanítói állomása, rendes tanító hiányában, ideiglenes tanítóval töltetett be. Azonban — ennek vezetése alatt — a tanítási eredmény a lehető legrosszabbnak mondható. Az ideiglenes tanító sem oklevelet, sem eddigi esetleges működéséről szóló bizonyítványt fel nem mutatott.

Tanügyi bizottság megütközéssel veszi a karádi iskola szellemi hanyatlásáról betérjesztett elnöki jelentést s felkéri a nt. egyházmegyei közgyűlést, hogy a tanítót okmányainak bemutatására s kötelességeinek lelkiismeretes teljesítésére szigorúan utasítsa.

3. Pálúr Mihály örösi, Melko József páczeni és Lábos Endre l-pólyáni tanítók, mint a kik iskolájukban a leg-szebb eredménnyel s a legnagyobb elismerésre méltó módon tanítanak:

segélyezés végett a nt. egyházmegye figyelmébe melegen ajánlatnak.

4. Tarczalon a leánytanítói állás — nyugdíjazás miatt — megüresedvén; az — legnagyobb utánjárás

daczára is — még ez ideig sem volt betölthető; bár a jövedelem a kívánt minimumot meghaladja.

Tanügyi bizottság felkéri a nt. egyházmegyei közgyűlést hadd hasson oda, hogy a tarczali egyház előjárósága leánytanítóul női alkalmazzon, mint a kik közül talán szívesebben vállalkozik valaki ily állások betöltésére.

5. B.-Olasziban a tanterem tisztántartására nem fordítatik kellő gond.

Útasítandó az előjáróság az e részbeni hiányok sürgős megszüntetésére.

6. Tolcsván az iskoláztatás már 5-ik éve szünetel.

Miután az iskolai tanterem teljesen felépített: a lelkészt mi sem gátolhatja abban, hogy a gyermekek tanítását — ideiglenesen — vezesse.

7. Az iskolalátogató lelkészek közül a tanügyi bizottság ülésein alig néhányan jelennek meg.

Tanügyi bizottság — a midőn sajnálattal látja, hogy épen azok maradnak el a gyűlésekről, a kiknek ott lenni majdnem első sorban volna kötelességük: egyuttal felkéri a nt. egyházmegyei közgyűlést, hogy a tanügyi bizottsági gyűléseken meg nem jelent körlátogató lelkészekre kirótt pénz-bírságot szigorúan hajtassa be s ha talán ez sem használna: fegyelmi eljárás elrendelésével kényszerítse őket kötelességeik pontos teljesítésére.

Közgyűlésünk a tanügyi bizottság jelentését tudomásul vette, s az abban foglalt indítványokat határozati erőre emeli s azok megtartására az illetőket útasítja.

84. Olvastatott az egyházmegyei számvevőszék Sáros-patakon, 1897. évi ápril hó 20-án tartott ülésének következő jegyzőkönyve:

Jelen voltak: Keresztúry József esperes és Szinyei Gerzson világi tanácsbíró elnöklete alatt: Debreczeni Bertalan, Kónya András, Bálint Dezső, Komjáthy Gábor, Hézsér Emil, Ölbey János és dr. Finkey Ferencz, jegyző.

Tárgyalás alá vétettek az egyházmegye egyes egyházainak számadásai s azokra a számvevők előadásai alapján a következő megjegyzések tétetnek s következő határozatok hozatnak:

I. Szentesi járás.

1. *Vajdácská*, 2. *Bereczki*, 3. *Kis-Kövesd*, 4. *Nagy-Kövesd*, 5. *Szentes*, 6. *Veke*, 7. *Lelesz*, 8. *Bacska*, 9. *Ág-Csernő*, 10. *Agárd*, 11. *Tárkány*, 12. *Perbenyik*. 13. *Kis-Géres* és 14. *Nagy-Géres* számadása teljesen rendben találtatott; 15. *Szomótor* számadása nagymérvű szabálytalanságokat és rendetlenséget mutat fel. Így a kamat-hátralékok egyes tőkepénzek után nincsenek feltüntetve. Az ellennyugták a lelkész által vannak kiállítva, egyes nyugták nincsenek aláírva, vagy maga a lelkész írta alá a nyugtát. Adófizetésről nincs nyugta, pedig ki lett fizetve. Csoportosításról szó sincs.

Tekintve, hogy Szomotor egyház-községi előjárósága már több ízben lett figyelmeztetve számadásainak pontosabb vitelére, s tekintve, hogy ennek egyáltalán nem akar eleget tenni, az egyházmegyei számvevőszék, mielőtt valami erőteljesebb eszközt indítványozna a rendetlenségek megakadályozására, mint utolsó eszközt, azt kívánja alkalmazni, hogy a jövő őszi közgyűlés előtt tartandó számvevőszéki ülésre maga elé idézi úgy a szomotori lelkészt, mint a két gondnokot s számadásukat pontosan elkészítve hozzák magukkal, hogy a számadások helyes vezetése iránt nekik közvetlenül utasításokat adhasson. Az egyházlátogatás jegyzőkönyve ugyanakkor felolvasandó lesz.

16. *Király-Helmec* az egyházmegye által kiadott utasítást figyelembe nem véve, egyszerűen a gondnoki napló lemásolásával tesz eleget számadási kötelezettségének. Csoportosítás nincs. Az egyházban két gondnok visz számadást, a mi zavarokra ad alkalmat. Bár tartalmilag a számadás ellen nem tehető kifogás, az említett formai hibák miatt utasítatik az egyház, hogy számadását szorosán az egyházmegyei utasítás értelmében kiállítva, az őszi egyházmegyei közgyűlés előtt két héttel adja be s akkor fog végleg elbíráltatni.

17. *Lelesz-Polyán* számadása rendben van, de a tőkék kimutatását nem csatolta.

18. *Leányvárt* 275 frt 14 kr. bevételről nincs rendes elszámolás. Utasítatik, hogy őszi közgyűlés előtt két héttel az elszámolást nyugtákkal együtt küldje be.

II. Czigándi járás.

1. *Senjén*, 2. *Lácza*, 3. *Nagy Rozvány*, 4. *Páczin*, 5. *Karcsa*, 6. *Luka*, 7. *Czigánd* és 8. *Ricse* számadásai teljesen rendben találtak.

9. *Karád* az 1896-ik évről két gondnoki számadást nyújtott be; az első, melyet B. Kántor Mihály 1896. szept. 1-ig vezetett s 16 frt 23 kr. tármaradvánnyal záratott le, minden pontjában kifogástalan. A második, melyet Balta György gondnok szept. 1-től 2 frt 58 kr. maradvány feltüntetésével nyújt be, hiányos annyiban, hogy a bevételi 11. t. sz. alatt 13 frt tőkekamat van feltüntetve, holott az annak megfelelő tőke nincs kimutatva. Továbbá a kiadások 51--53. tételei, bár nyugtákkal igazoltattak, de nem voltak elfogadhatók, mert a nyugtázott 3 frt 38 kr. összeg „a presbyteri gyűlések után elfogyasztott pálinkáért“ fizettetett ki. A 3 frt 38 krnyi összeg tehát a nevezett gondnok terhére róva, a jövő 1897. évi számadás 2 frt 58 kr. maradvány helyett 5 frt 96 kr. maradvány feltüntetésével fog megkezdeni.

10. *Órös*. Daczára, hogy a múlt évben figyelmeztetve lett, számadását ellennyugtákkal el nem látta, az egynemű tételek nincsenek csoportosítva. Tőke-termésetű pénzciról nem nyújt kimutatást. Útasítatik, hogy ezen hiányokat pótolva, számadását az őszi közgyűlés előtt két héttel újra adja be.

11. *Karos* számadása hibátlan, azonban nagyobb világosság kedvéért útasítatik, hogy tőkepénzeinek minden jövedelmét s ebből fedezett kiadásait jövőben a közpénztári számadásban tüntesse fel.

III. Sárospataki járás.

1. *Olasz-Liszka*, 2. *Kenézlő*, 3. *Vis*, 4. *Bodrog-Keresztúr*, 5. *Tolcsva*, 6. *Vámos-Ujfalu*, 7. *Erdőbénye*, 8. *Bodrog-Halász*, 9. *Tokaj*, 10. *Sárospatak* számadása teljesen rendben van.

11. *Hotyka* számadása rendben van. A földhaszonbérékből és egyházi adóból jelentékeny hátralék van.

12. *Erdő-Horváti*. Számadása rendes; egyházi adóból tetemes hátralék van. Az évi 200 frtra menő kivetésből összesen 9 frt 50 kr. folyt be. Figyelmeztetetik, hogy az egyházi adó behajtásáról erősebben gondoskodják.

13. *B.-Olaszi* számadása rendben van. A Zsürki-féle követelés azonban ma is a régi állapotban van, nincs jótállóval biztosítva. Felhivatik a múlt évi útasításra.

14. *Sima*. Számadása rendes, azon megjegyzéssel, hogy a számadás záradéka effectuálandó s a pénzmaradványból a tőkepénztárt illető 161 frt 83 kr. tőkésítendő.

IV. Megyaszói járás.

1. Csanálos, 2. Hernád-Kak, 3. Hernád-Németi, 4. Sajó-Hidvég, 5. Kesznyéten, 6. Takta-Harkány, 7. Takta-Szada számadása rendben van.

8. *Legyes-Bénye*. A múlt évi pénztári maradványt nem tette bevételbe. Az illeték-egyenértéki adó után 2 frt 44 kr. késedelmi kamatot fizetett, ezt jövőben kerülje ki. A tanító fixumáról van nyugta, de az összeg nincs kimutatva benne. A lelkész részére a hátralékos 6 öl fa okvetlenül kifizetendő. Kamat sem a tőkék után, sem a magtárba nem fizettetett. Számadása elfogadtatik, de jövőben e fogyatkozásoktól óvakodják.

9. *Megyaszó* számadása rendes, de feltűnő benne, hogy míg a lelkész failletménye ölenkint 12 frttal számíttatik, a tanítói csak 8 frttal. Kissé nagyobb takarékoság ajánltatik.

10. *Kis-Dobsza* számadása rendben van. Kifogásoltatik, hogy nem nyomtatott íven adta be a számadást. Jövőre ezen alakisághoz is alkalmazkodják.

11. *Sóstófalva*. A bevételek rovatába bejegyzett tőke és kamat-befizetés összege nem egyezik a tőkepénzek kimutatásában található összeggel. Az ellennyugták nem a befizetők által vannak aláírva. Egy 35 krról szóló nyugta valóságára kétséges. Fulik János a bor árát még mindig nem fizette be. Útasíttatik, hogy az őszi egyházmegyei közgyűlés előtt két héttel a hiányokat igazoló jelentést tegyen.

12. *Gesztely* számadása rendes, de az orgona-alap nincs kamatoztatva. Útasíttatik, hogy ezen alapot gyümölcsözés végett lehetőleg takarékpénztárba helyezze el.

13. *Berzék*. Számadása a kiadások tekintetében napló-szerű. A tőke-kimutatás masolata nem készítettett el.

14. *Tisza-Lúcz*. Bevételei csak részben vannak ellennyugtákkal igazolva, sorszámozva pedig éppen nincsenek. Számadása a gondnoki napló másolatából áll. Útasíttatik, hogy pontos és helyesen csoportosított számadást az őszi közgyűlés előtt két héttel küldjön be.

V. Tállyai járás.

1. *Ond*, 2. *Tállya*, 3. *Phtrügy* számadása teljesen rendben van.

4. *Golop*, 5. *Takta-Kenéž* számadása rendes, de a csoportosítás elmaradt.

6. *Tarczal* számadása rendben van, de a kiadási második tétel számösszege és a nyugták összesítése 2 kr. különbözetet mutat fel a gondnok terhére.

7. *Monok* számadása napló-másolat. A Kegyes-féle alapítványi tőke kimutatása ismét elmaradt. Miután az egyháznak gróf Andrassy Dénes által templom-építésre adományozott 1500 frtot az egyház még eddig nem köszönte meg, indítványozzuk a nt. egyházmegyei közgyűlésnek, hogy maga az e. m. közgyűlés fejezze ki köszönetét a nemeskeblű adakozónak.

8. *Zombor* számadása napló-másolat. A kiadási tételek összesítése 29 frt 36 krról 29 frt 26 krra javítandó s így a pénztári maradvány 108 frt 34 kr. lesz.

9. *M. d.* Tőke-kimutatásban „Összes kamat-tartozás“ cz. rovat 1. tétele 2 frt 88 kr. helyett 2 frt 80 krt tüntet fel; ugyanazon rovat főösszege 68 frt 70 krról 66 frt 70 krra helyesbítettik. A kiadási 11-ik tétel 10 frt helyett 10 frt 38 krra javítandó a gondnok javára, miért is a pénztári maradvány 486 frt 13 kr. lesz. A kiadási tételek alaposabban csoportosítandók.

10. *Szerencs* számadásában a tőke-kimutatás zavaros. „Összes kamat-tartozás“ czímén 151 frt 60 kr. szerepel, holott a végösszegnek 163 frt 10 krrnak kellene lennie. A befizetett és hátralékos kamatok összege pedig 167 frt 30 krt tesz 163 frt 10 kr. helyett. Ezen különbözet egyik oka az, hogy a 13. sorszám alatti 2 frt 40 kr. kamat-tartozás sem a befizetési, sem a hátraléki rovatba nem vezetett be; másik oka az, hogy a 17. sorszám alatti „Összes kamat-tartozás“ 91 krt tesz, míg a „Tartozás“-rovatban a kamat-hátralék 7 frt 51 krrban van feltüntetve, — valószínűleg azon okból, mert a 91 kr. és 7 frt 51 kr. közötti különbözeti összeg tőkésített kamatot képvisel; holott a kamat, mihelyt a tőkéhez csatoltatott, megszűnt kamat lenni, miért is a 6 frt 60 kr. tőkésített kamat az „Összes tőke-tartozás“ cz. rovatban lett volna elszámolandó Érthetetlen ugyanezen tételnél, hogy 100 frt tőkeösszeg kamat-illetménye hogy lehet 91 kr.? Éppen ilyen a 18. sorszám alatti, hol a kihelyezett tőkének sem folyó, sem hátralékos kamata nincs, mégis 11 frt 50 kr. az összes kamat-tartozása. Miért nincs felvéve a kimutatásba a „Szerencs-vidéki“ és „a tállyai népbank“ részvénytőkéje? — Bevételek czímén a boltbér ellennyugtája 800 frtról szól, a

számadásban pedig 761 frt 60 kr. szerepel. Igaz ugyan, hogy ezzel össze van csatolva még 38 frt 40 kr. is, mely együttesen adná a 800 frtot, de ez utóbbi összeg, mint Bús Istvánné-alap kamata van feltüntetve, mely a tőke-kimutatás 11. és 12. tételeivel is egyezik, de hol van a házbér 38 frt 40 krja?

A számadás azon útasítással adatik vissza a szerencsi egyháznak, hogy az említett hiányokat pótolva és a vitás tételeket igazolva, az őszi közgyűlés előtt két héttel küldje be újra számadását.

11. *Tisza-Ladány*: A kiadási 7. sorszám alatt 9 frt 97 krajczár nyugta nélkül, a lelkész által igazoltatik, hogy egy igdtatókönyv, szavazati lap s kivonat ennyibe került. 20. sorsz. a. a lelkészi hivatalnak Sárospatakra kiküldése 10 forinttal szerepel. 29. sorsz. alatti nyugta oly tanítói értekezletnek a fuvardijáról szól, mely össze sem lett hívva. Az egyház útasíttatik, hogy őszi közgyűlésre nyugtával igazolja az említett iratok árát, továbbá presbiteriumi határozattal azt, hogy a lelkésznek kiküldetési díj s a tanítónak fuvardíj szavaztatott meg s ezekről szóló jelentését az őszi közgyűlés előtt 2 héttel küldje be.

12. *Csobaj* számadása szabálytalan naplómásolat. A tőke-kimutatásnál 36 frt kamatbefizetés van feltüntetve, míg a bevételi rovat csak 22 frtről számol el. Az egyház utasíttatik, hogy őszi közgyűlés előtt két héttel szabályszerű s kellően igazolt számadást küldjön be.

13. *Báj* számadása igazolt, de egyszerű másolata a kincstári naplónak. Az alapítványi tőkék összes kamatai ki lettek fizetve a lelkésznek és tanítónak, ezeken felül a kiadásban (61. sorsz.) egy 200 frtos alapítvány kamatairól is szó van, de hogy ezen összeg hol van, azt a számadás nem tünteti fel. Útasíttatik, hogy az alapítvány iránt az őszi közgyűlést két héttel megelőzőleg felvilágosítást adjon.

Miután számvévőszék tapasztalta, hogy még mindig számos egyház van, mely az egyházmegyei útasítás ellenére szintén a pénztarnoki naplók lemásolásával tesz eleget számadási kötelezettségének s hiányosan állítja össze számadását, a számvévőszék tisztelettel indítványozza a t. egyházmegyei közgyűlésnek, hogy az ily hanyagúl eljáró egyházak számadásait a számvévőszék az illető egyház költségén készíttethesse el.

85. Mindezen jegyzőkönyvi pontok hitelesítették.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvételett az alsözempléni ev. ref. egyházmegye bíróságának
Sárospatakon 1897. év ápril 12-én déielőtt tartott ülésében.

Jelen voltak a bíróság részéről: Keresztury József esepres, Szinyey Gerzson vil. tanácsbíró, mint elnökök; Tóth Lajos, Gecsey Péter, Zombory Gedő egyházi, Meczner András, Kóczán Miklós vil. tanácsbírák, Ölbey János, mint jegyző.

T á r g y:

Egyházmegyei közgyűléstől Kun József csanálosi tanító megválasztatása alapján megerősíttetését kérelmezte. Ezzel szemben Nagy János és társai a választás megsemmisítését és Hegedüs János kenézlői tanítónak csanálosi tanítóvá leendő megválasztatását kérelmezik.

Egyházi elnök az ügy megismertetésével nyitja meg az ülést.

Ugyanis Kun József tanító az üresedésben levő csanálosi tanítói állásra csak ideiglenesen s azon határozott esepresi utasítással rendeltetett, hogy magát tisztességes viselkedése s hivatalában tanusított szorgalma által igyekezzék megkedveltetni s megválasztatására érdemeket szerezni.

Ítélet:

Egyházmegyei bíróság Kun Józsefnek csanálosi tanítóvá történt megválasztatását meg nem erősíti, hanem úgy a választás törvényszerűsége, mint a tanító működésének megvizsgálására bizottságot küld ki, melynek tagjaivá Kónya András s Kóczán Miklós tanácsbírák nevezettek ki.

Indokok:

A bíróságnak előzetesen tudomására jutott azon körülmény, hogy a megejtett tanító-választás nem a törvények

szigorú megtartásával történt. Továbbá a tanügyi bizottsághoz a csanálosi iskoláról beterjesztett jelentés sem zárja ki teljesen, sőt támogatni látszik a Kún József ellen emelt vádak terhelő voltát.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1897. évi ápril hó 21-én. Sárospatakon, délután 4 órakor tartott ülésében.

Elnökök: Keresztúry József esperes és Meczner András világi tanácsbíró. *A bíróság tagjai:* Zombory Gedő, Tóth Lajos, Gecsey Péter, Kónya András egyházi és Kóczán Miklós világi tanácsbírók. *Jegyző:* Dr. Finkey Ferencz, egyházmegyei világi aljegyző.

Tárgyalás alá vették Novák Lajos és dr. Tüdös István sárospataki lakosok, theologiai tanároknak az esperesi hivatalhoz beküldött s közvetlenül az egyházmegyei bírósághoz intézett, — továbbá dr. Szabó Sándor sárospataki lakos, jogtanárnak a sárospataki ev. ref. egyház presbyteriumához benyújtott s a presbyterium által az egyházmegyei bírósághoz felterjesztett *felebbezéseik* a sárospataki ev. ref. egyház presbyteriuma által reájuk kivetett rendkívüli egyházi adó tárgyában hozott presbyteriumi határozat ellen.

Noha a két első felebbező formahibát követett el akkor, a midőn felebbezését nem a presbyteriumhoz, mint elsőfokú forumhoz adta be, de a mennyiben a sárospataki egyház presbyteriuma az ügghöz tartozó iratokat a harmadik félnek felebbezése kapcsán beterjesztette s az ügy tárgyalását kívánta, mindahárom felebbezés együttesen vététt tárgyalás alá s a tényállás kiderítése, az iratok felolvasása, a jelenlevő felebbezők, valamint a presbyterium képviselőjének meghallgatása után, hosszas és beható eszmecsere alapján az egyházmegyei közigazgatási bíróság egyhangúlag a következőleg

i t é l t:

A sárospataki ev. ref. egyház presbyteriumának 1897. évi márczius 7. és 28-án kelt határozata lényegében helybenhagyatik, azon változtatással, hogy felebbezők a sáros-

pataki ev. ref. egyház presbyteriuma által megállapított, a felebbezők egy évi rendes egyházi adójának hatszorosát tevő rendkívüli adóösszegnek a sárospataki ev. ref. egyházba való belépésüktől az 1900-ik évig terjedő évekre eső arányát, tehát dr. Tüdős István a reá kivetett összeg $\frac{1}{5}$ -részét, Novák Lajos és dr. Szabó Sándor a reájuk kivetett összeg $\frac{3}{5}$ -részét kötelesek 3 évi részletben megfizetni, illetőleg miután dr. Tüdős István a reá eső 62 frt 40 krból 50 frtot már befizetett, ő a hátralevő 12 frt 40 krt köteles 1900-ig megfizetni. Ha felebbezők a reájuk eső összegeket 2 év alatt kifizetnék, kamatot a járulék után nem fizetnek, a harmadik évben azonban a be nem fizetett részlet után 5⁰/₁₀₀ kamatot is tartoznak fizetni.

I n d o k o k :

Felebbezők azt hozzák fel kérelmük támogatására, hogy a sárospataki ev. ref. egyház presbyteriuma oly rendkívüli adót vetett ki rájuk, mely őket az Egyházi Törvények 248. §-ának 2-ik bekezdése alapján jogosan nem terhelheti. Dr. Tüdős István ugyanis 1895. évi november hóban, Novák Lajos 1896. évi szeptemberben s dr. Szabó Sándor 1896. évi októberben lettek sárospataki lakosokká, a templom-építésre, illetőleg javításra egyházmegyeileg engedett rendkívüli adókivetést pedig a sárospataki egyház még 1894. október 24-én határozta el s 1895. ápril 17-én erősítette meg azt az alsó-zempléni egyházmegyei közgyűlés, — tehát oly időben, a midőn még felebbezők nem voltak a sárospataki ev. ref. egyház tagjai. Már pedig az Egyházi Törvények 248. §-a értelmében úgy rendes, mint rendkívüli adó csak azokra vethető ki valamely egyház által, a kik a kivetés idejében az illető egyház tényleges tagjai és az alsó-zempléni egyházmegye 1895. évi ápril 17-én tartott közgyűlésének 35-ik jegyzőkönyvi pontjában sem foglaltatik oly elv, melynek alapján a templom-építési rendkívüli adó azokra is ki lenne vethető, a kik 1895. után lettek a sárospataki egyház tagjaivá.

A sárospataki ev. ref. egyház presbyteriuma ezzel szemben 1897. évi márczius 7-én tartott ülésének 2. sz. jegyzőkönyvi pontjában, valamint a márczius 28-án tartott ülésnek az előbbi határozatot fentartó 2. sz. jegyzőkönyvi pontjában azon véleményének ad kifejezést, hogy neki joga van a régi egyháztagokkal egyenlő terhet vetni ki azon tagjaira is, a kik a templom felépítésétől számítva legalább 5 év alatt a sárospataki ev. ref. egyház tagjai lesznek, az illető feleb-

bezők pedig már a megújított templom használatba vétele előtt sárospataki lakosok lettek és így jogosan róhatók meg ugyanazon teherrel, mint a régebbi egyháztagok, kik t. i. már 189^{1/5}-ben az egyház tagjai voltak.

Ezen egymással egyenes ellentétben álló két felfogás helyes megítélhetése és a kétségtelenül fontos és nehéz kérdés alapos eldönthetése végett, egyházmegyei bíróság a határozott tényállást következőkben állapítja meg:

A sárospataki ev. ref. egyház presbyteriuma 1894. okt. 24-én elhatározta, hogy hatóságilag bezárt templomát renováltatni fogja. A szükségesnek látszó 20,000 frtnyi összeg előteremtése végett a hivek önkéntes adakozását s esetleg rendkívüli adóval való megterhelését és más források igénybe vételét vette tervbe. Az e czéiből október 29-re összehívott egyházközségi közgyűlés a presbyterium javaslatát elfogadta s elhatározta, hogy a renoválás költségeinek fedezésére 10,000 frtot a saját vállaira vesz s e végből hivei közt önkéntes adakozást indít meg s kikéri az egyházmegye engedélyét arra nézve, hogy a mennyiben hivei az önkéntes adakozás útján megfelelő ajánlatot nem tesznek, azokra egy évi adójuk hatszorosát rendkívüli adó gyanánt kivethesse, — a másik 10,000 frtra pedig törlesztő-kölcsönt vesz fel az egyházkerület, — a nagy közönség s a jövődő egyházi tagok áldozatkészsége által remélvén ezen összeget is fedezhetni.

Az alsó-zempléni egyházmegye 1895. ápril 17—18-ik napjain tartott gyűlésében, a 35. sz. jegyzőkönyvi pont szerint a bemutatott építési terveket és költségvetést jóváhagyja s *„az Egyházi Törvények 248. §-a alapján megengedi az egyháznak, hogy azokra az egyháztagokra, a kik a már megkezdett és szépen megindult önkéntes adakozásban megfelelő összeggel résztvenni vonakodnának, egyházi adójuk hatszorosá erejéig, a presbyterium határozatában megállapított módokatok szerint, 5 évi időtartamra elosztva, rendkívüli adót vehessen ki.“*

Az egyházmegye ezen határozatából és engedélyéből az tűnik ki, hogy az egyházmegye nem kívánta azt megengedni, hogy a sárospataki egyház a számos évvel később jelentkezett új hiveit is egyenlően terhelje meg a rendkívüli adóval azokkal, a kik az engedély megadásakor voltak az egyház tagjai, hanem tekintettel az összeg tekintélyes voltára, 5 évet engedélyezett a sárospataki egyháznak, a mely idő alatt hiveitől — ha önkéntes ajánlkozás folytán nem lennének hajlandók a szükséges összeget összehozni — rendkívüli adó

alakjában is, melynek kulcsa azonban ugyanakkor pontosan megállapított és helybenhagyatott, beszedhesse a szükséges járulékokat. Tette ezt az Egyházi Törvények 248. §-a alapján, mely megengedi, hogy az egyházmegye *egy, vagy több év tartamára* jogosítson fel valamely egyházközséget rendkívüli adó kivetésére.

Az egyházmegye tehát az 1895—1800-ig terjedő időre engedvén meg a sárospataki egyháznak a rendkívüli adó kivetését, az a kérdés már most, minő összeggel róvhatók meg az 1895. után a sárospataki egyház tagjaivá lett egyének?

E tekintetben a jog és méltányosság egyenlően azt követelik, hogy a megterhelés arányos legyen. Azaz, a kik már 1895-ben az egyház tagjai voltak, azok fizessék az egy egész évi rendes adó hatszorosát tevő összeget öt egyenlő részre elosztva, a mely részletfizetésnek természetesen csak akkor leendő helye, ha az illető egyháztagnak nem hajlandó egyszerre, vagy kétszerre befizetni az egész járulékát, — a kik pedig 4, 3, 2, vagy 1 évet töltenek a rendkívüli adóval megterhelt évekből az egyház kebelében, azok az előbbi módon kiszámított összegnek $\frac{4}{5}$, $\frac{3}{5}$, $\frac{2}{5}$, illetőleg $\frac{1}{5}$ -részét.

Nem döntheti meg ezen természetes magyarázat erejét az az ellenvetés, hogy a megállapított kulcs szerint fizetendő összeg tulajdonképpen egyszerre s egy év alatt lenne befizetendő s az 5 évre való felosztás csak fizetési könnyebbség végett lenne engedélyezve, mert az egyszerre fizetés által, mely rendszeren az ajánlatoknál történik, a kifizetett összeg elveszti adó-jellegét, miután az adó alatt valamely évenként visszatérőleg fizetendő pénzösszeg értendő. Rendkívüli adóvá csak akkor válik a fizetendő összeg, ha az illető egyháztagnak azt meg nem ajánlotta s az reá kivetetett. A kivetés és beszédés módját pedig az egyházmegye állapította meg, midőn azt rendeli, hogy a rendkívüli adóként fizetendő végösszeg 5 évi időtartamra osztassék fel.

Azon új egyháztagokra ezek után, a kik önkéntes adakozás által a fentiek szerint rájuk eső összeget elvállalni nem hajlandók, az esedékes rendkívüli adó nem állapítható meg másképpen, mint az ítélet rendelkező részében történt.

Dr. Tüdös István theol. tanár úr ugyanis 1895. november hóban lett a sárospataki egyház tagjává s így az előadottak alapján a reá különben eső összeg $\frac{4}{5}$ -részét, azaz 62 frt 40 krt kellett volna, hogy megajánljon az egyház részére. Miután ő önkéntesen 50 frtot ajánlott fel és fizetett ki, őt az

egyház csak 12 frt 40 kr. rendkívüli adóval terhelheti meg, melynek kifizetésére azonban még három év áll rendelkezésére.

Novák Lajos főiskolai lelkész úr és dr. Szabó Sándor jogtanár úr 1896. szeptember, illetve október havában lévén sárospataki lakosokká, a rájuk különben eső összeg $\frac{3}{5}$ -részével illethetők csupán, a mennyiben magasabb összeg felajánlására nem lennének hajlandók. A rájuk eső 46 frt 80 krt 3 évi egyenlő részletben veheti ki rájuk az egyház.

A kamatokra vonatkozó intézkedés abban leli magyarázatát, hogy a presbyterium által megállapított s az egyházmegye által jóváhagyott beszédési módozatok szerint két év a beszédés tekintetében kamatmentesnek vétetett. Ezen kedvezményhez az új egyháztagnak is joguk van.

Kelt az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye bíróságának 1897. ápril 21-én, Sárospatakon tartott ülésében.

Keresztúri József,

egyházi elnök.

Meczner Endre,

világi elnök.

Dr. Finkei Ferencz,

bírósági jegyző.

Tárgymutató.

A jelenvoltak névsora.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Meczner Béla egyházmegyei gondnok levele felolvastatik s az egyházmegyei közgyűlés által táviratilag üdvözöltetik.
3. Esperes félévi jelentése.
4. Az egyházak képviselői igazoltatnak.
5. Főtiszt. Kún Bertalan püspök úr köszönő-levele felolvastatik.
6. A sárospataki presbyterium jegyzőkönyvi köszönete tudomásul vétetik.
7. Kőrösy György tanácsbíró és karádi lelkész emlékezete.
8. Szántay István berzéki lelkész emlékezete.
9. Pilissy Ferdinánd világi tanácsbíró leköszönése nem fogadtatik el.
10. Egyházkerületi képviselők választása.
11. Ifj. Keresztúri József nagy-géresi lelkészszé lett választása megerősítettik.
12. Boros Jenő legyes-bényei, Tóth János kis-dobszai és P. Nagy Mihály simai tanítók hivatalaikban megerősítettek.
13. A „Segéd-lelkészek alkalmazásáról és elhelyezéséről szóló szabályrendelet“-re vonatkozó határozat.
14. „A tanítók változásáról szóló szabályrendelet“-re vonatkozó határozat.
15. Az egyházmegyében levő s az egyházak anyagi ügyeinek vezetésére, számadásaik elkészítésére vonatkozó útastások, rovatos ívek az egyházkerületi közgyűlésre terjesztetnek fel.
16. A sárospataki főiskolában az államsegély igénybevételére vonatkozó egyházmegyei határozat.
17. Az abauji egyházmegyének az egyházkerületi gyűlés 55. sz. jkvi pontjában megküldött indítványa nem fogadtatik el.
18. A tokaji egyház szőlő-eladás iránti kérvénye pártolólág terjesztetik fel az egyházkerületre.
19. A szerencsi egyház törlesztéses kölesön iránti engedély-kérvénye pártolólág terjesztetik az egyházkerületre.
20. A t.-szadai egyház lelkészi és tanítói díjlevél-változtatás iránti kérelme pártolólág terjesztetik az egyházkerületre.
21. A karosi leány-egyház három példányban kiállított tanítói díjlevele megerősítés végett a főtiszt. egyházkerületre felterjesztetik.
22. Bartha József vísi lelkész kérelmére vonatkozó e. m. határozat.
23. Kónya József h.-kaki lelkésznek az egyházi adóhátralék iránt beadott kérvényére vonatkozó határozat.
24. Közhírdetésre ajánlott egyházak.
25. M. Török János lelesz-polyáni egyháztág magtári tartozására vonatkozó határozat.
26. Török Lajos volt lelesz-polyáni gondnok tartozása.
27. Szabó János lelesz-polyáni egyháztág magtári tartozására vonatkozó határozat.

28. Abaházi József ó-lisztkai lelkész kárta-igazítás iránti, —
29. Geesei Péter tarczali lelkész kárta-igazítás iránti kérelmére vonatkozó határozat.
30. Buda János nagy-géresi, állásáról leküszönt lelkész kérvénye.
31. Órás Károly mádi állami tanító kérvénye.
32. Borcsik Gábor agárdi tanító kérvénye.
33. A berzéki egyház presbyteriumának kérvénye.
34. Máthé János kis-tárkányi lelkész kérvénye.
35. Tóth Lajos tanácsbírónak a csanadosi iskola-építésre vonatkozó jelentése.
36. Makó János kis-kövesdi tanító állomásában megerősítettet.
37. A nagy-rozvágyi egyháznak megengedettet, hogy lelkészlak-építés céljából a rendkívüli adókimutest elhalasztthassa.
38. Geesei Péter t. b. és Horváth János lelkésznek a csobaji egyház földbérletére vonatkozó jelentése tudomásul vétetett.
39. Szánthó István b.-olaszi lelkésznek a b.-sárai egyház földbérlet-ügyére vonatkozó jelentése tudomásul vétetett.
40. Egyházmegyei dékán felhívatik annak megállapítására, melyik egyház maradt az 1895-ik évről adós a supplicationalis váltásdíjjal, hogy az esperesi hivatal a hiányt a főiskola pénztárába visszafizethesse.
41. Szabó Pál hogykai h. lelkész a lelkész-tanítói díjlevelet 3 példányban beterjesztette.
42. A karádi egyház gondnoka útasított, hogy Kőrösy György lelkész özvegyének 34 frt temetési költséget fizessen vissza.
43. A riesei egyház presbyteriuma útasított, hogy úgy a lelkész, mint a tanítói lakon levő szobát deszkáztassa ki.
44. Debreczeni Bertalan egyházmegyei ügyész az összes adónemeket tárgyaló munkálata beterjesztését ígérte az őszi e.-megyei gyűlésre.
45. Filep Endre ondi tanító oklevelét beterjesztette.
46. Konkoly Károly vísi tanító oklevelét beterjesztette.
47. Furik János volt simai tanító a Szöllösy József erdő-bényei lelkész jelentése alapján fizetés-hátralék beszédése iránti kérelmével el-útasított.
48. Debreczeni Bertalan e. m. ügyész megbízott, hogy Majoros István volt ág-csernői gondnokon 17 frt-ot tevő egyházi tartozását hajtsa be.
49. Vitányi Bertalan világi fő- és Hézszer Emil egyházi jegyzők a mádi „szegények háza“ ügyének megvizsgálására kiküldettek.
50. Az erdő-bényei egyház presbyteriumának kérelmére megengedettet, hogy tanító-fizetési alapítványi tőkéje, évi részletekben való visszahelyezés kötelezettsége mellett, iskola-építésre felhasználtsák.
51. A t.-kenézi presbyterium a lelkész-tanító hátralékos fizetésének behajtására útasított.
52. A golopi egyház presbyteriuma az adóhátralékok befizetésére útasított.
53. Esperesi hivatal felkérte, hogy az egyes lelkészeknek az országos gyámintézeti hátralékait azok fizetéséből egyenlítettse ki.
54. Debreczeni Bertalan e. m. ügyész az 1896. évi őszi közgyűlés 21. sz. jkvi határozatára vonatkozó javaslattételre felhívatik.
55. Nagy Károly szomotori lelkész és a szomotori, valamint vécsi gondnokok az 1896. évi egyházi számadásoknak a múlt évi őszi közgyűlés 21. sz. jkvi határozata értelmében leendő megkészítésére s az őszi közgyűlésen való személyes megjelenésre útasítottak.

56. Debreczeni Bertalan e. m. ügyésznek a múlt őszi közgyűlés 40. sz. jkvi pontjára vonatkozó jelentése tudomásul vétetett.
57. Vaszily Ferencz volt leányvári gondnok az 1895. évi pénztári maradványról való elszámolásra útasított.
58. Földi Tamás volt simai tanító, polgári bíróság elé tartozó panaszával elútasított.
59. Székely József volt esanálói tanító, Hegedűs János elleni követelésének behajtása iránti kérelmével polgári bíróság elé útasított.
60. Az országos gyámintézeti pénztár évenkénti megvizsgálására Szinyei Gerzson, Debreczeni Bertalan és dr. Finkey Ferencz küldetnek ki.
61. A közalapi bizottság tagjaiül Ölbey János e. m. aljegyző és Baesky Károly ricsai lelkész választattak meg.
62. Debreczeni Bertalan e. m. ügyésznek a múlt őszi e. m. gyűlés 23. sz. jkvi pontjára vonatkozó jelentése tudomásul vétetett.
63. Bálint Dezső volt e. m. özvegy-árva-gyámintézeti pénztárnoknak a múlt őszi közgyűlés 26. sz. jegyzőkönyvi pontjára vonatkozó jelentése tudomásul vétetett.
64. Az 1896. évi tavaszi közgyűlés 43. sz. jkvi határozatával kiküldött bizottság az egyházmegye részére készített *tanácskozási szabályzat és ügyrend*-javaslatát beterjesztette.
65. Major Sándor berzéki lakos magtári számadásának beadására útasított.
66. A berzéki egyház presbyteriuma a tanítói tőke-alapból elköltött 150 frt visszahelyezésére útasított.
67. Putnoki Pál volt seniornak, mint exmittált segéd-lelkésznek fegyelmi úton való felfüggesztését jelenti a főiskolai igazgató-tanács.
68. Esperesi hivatal felkéretik, hogy a tarczali egyház tagjain az általuk nem teljesített szolgálmányok díját közigazgatási úton hajtassa be.
69. A páczini leány-egyház tanítói díjlevél-változtatására vonatkozó határozata ajánlólag terjesztetett az egyházkerületi közgyűlésre.
70. Az esperesi hivatal felkéretik, hogy körlevélben szólítsa fel az egyházak előljáróit az állami s egyéb adónevek pontos beszállítására.
71. A karádi egyházba a lelkész-választás ellen beadott panaszok megvizsgálása végett Tóth Lajos t. b. és Vitányi Bertalan világi főjegyző küldettek ki.
72. A vámos-újfalusi presbyterium felhívatik, hogy a tanítói hivatal jövedelmét képező földeket nyilvános árverés útján bérbeadván, azok jövedelméből az állami s egyéb adókat fizesse ki.
73. Zemplén vármegye tanfelügyelői hivatala megkeresetik, hogy a b.-vécsi egyházközségben az 5⁰/₀-os iskolai adó megszüntetését eszközölje.
74. Debreczeni Bertalan e. m. ügyész felkéretik a múlt évi őszi közgyűlés 46. sz. jkvi pontjára vonatkozó javaslatának megtételére.
75. Egyházmegyei időszaki bíróság tagjaivá Bálint Dezső, Gecsei Péter, Kónya András, — világi részről Debreczeni Bertalan, Szinyei Gerzson rendes, Meczner András póttagül választattak meg.
76. Zombori Gedő megyeszói lelkésznek a tanítói hivatal állandósítására és a lakás építésére vonatkozó jelentése tudomásul vétetett.
77. A h.-németii tanítói állás állandósítására vonatkozó őszi e.-megyei gyűlés 34. sz. jkvi határozata függőben hagyatik.
78. Tóth Lajos e. m. pénztáros az 1896. évi számadását bemutatja.
79. Zitás Bertalan e. m. dékán ugyanazon évi számadását beterjeszti.

80. Hézszer Emil és Vitányi Bertalan küldötteknek a golopi egyházban felmerült rendezetlen ügyek elintézése tárgyában beadott jelentése tudomásul vétetett.
81. A tarczali tanítói díjlevélben eszközölt változtatás helybenhagyatott.
82. A b.-szentesi egyház tulajdonjogára vonatkozó ügy.
83. A tanügyi bizottság jegyzőkönyve.
84. A számvevőszék jelentése.
85. A jegyzőkönyv hitelesítése.

Bírósági ügyek.

- I. Kún József csanálosi tanító megerősítési ügye.
  - II. Novák Lajos, dr. Tüdős István, dr. Szabó Sándor főiskolai tanároknak, mint a sárospataki egyház tagjainak adóügye.
-

Betűrendes mutató.

- Abauji indítvány 17.
Abaházi József 28.
Ág-Csernő 24.
Bartha József 22.
Bálint Dezső 63, 75, 83, 84.
BacsKay Károly 61.
Berzéki egyház 33, 36.
Borcsik Gábor 32.
Boros Jenő 12.
Báj 84.
B.-Olaszi 83—5, 84.
Buda János 30.
B.-Szentés 82.
B.-vécsi gondnok 55.
Csobaj 84.
Debreczeni Bertalan e. m. ügyész
44, 48, 54, 56, 60, 62, 74, 75, 82.
Erdő-Bénye 50.
Erdő-Horváti 84.
Egyházmegye általában 15, 64.
Egyházak általában 4.
Esperesi hivatal 1, 3, 53, 68, 70.
Filep Endre 45.
Finkey Ferencz dr. 60.
Földi Tamás 58.
Furik János 47.
Gecsei Péter t. b. 10, 29, 38, 75.
Gesztely 84.
Golop 52.
Hézsér Emil 49, 80.
H.-Németi 77.
Horváth János 38.
Kak 24.
Karád 84.
Karádi gondnok 42.
Karádi II-od tanító 83—2. p.
Karos 21, 84.
Keresztúry József ifj. 11.
Király-Helmecz 84.
Kis-Dobsza 84.
Konkoly Károly 46.
Kónya András 10, 75.
Kónya József 23.
Kóczán Miklós 10.
Kőrösy György 7.
Özv. Kőrösy Györgyné 42.
Kún Bertalan püspök 5.
Lácsa 24.
Lábos Endre 83—3. p.
Leányvár 24, 84.
L.-Bénye 24, 84.
Mád 84.
Makó János 36.
Máthé János 34.
Major Sándor 65.
Melko József 83—3. p.
Megyaszó 84.
Meczner András 10, 75.
Meczner Béla egyházmegyei gond-
nok 2.
M. Török János 25.
Monok 84.
Nagy Károly 55.
Nagy-Rozvagy 37.
Orás Károly 31.
Ólbey János 61.
Órös 84.
Páczin 69.
Pálúr Mihály 83—3. p.
Pilissy Ferdinánd t. b. 9.
P. Nagy Mihály 12.
Putnoki Pál 67.
Ricsé 43.
Sárospatak 6.
Sárospataki főiskola 16.
Sima 84.
Sóstófalva 84.
Segéd-lelkészek 13.
Szántay István 8.
Szánthó István 39.
Számvevőszék 84.
Szada 20.
Szabó Pál 41.
Szabó János pólyáni lakos 27.
Székely József 59.
Szerencs 19, 84.

Szinyey Gerzson t. b. 1, 10, 60,
75, 83.
Szöllősy József 47.
Szomotor 24, 84.
Szomotori gondnok 55.
T.-Ladány 84.
Tanácskozási szabályzat és ügy-
rend 64.
Tanfelügyelő 73.
Tanítók változása 14.
Tanügyi bizottság 83—7. p.
Tarczal 68, 81, 83—4. p., 84.
T.-Kenéz 51.

Tokaj 18.
Tolcsva 83—6. p.
Tisza-Lúcz 84.
Török Lajos 26.
Tóth János 12.
Tóth Lajos t. b. 10, 35, 71, 78.
Zitás Bertalan dékán 40, 79.
Zombor 84.
Zombory Gedő t. b. 76.
Vámos-Ujfalú 72.
Vaszily Ferencz 57.
Vitézy Bertalan 49, 71, 80.

J e g y z e t t é k :

Komjáthy Gábor papi főjegyző az 1—6, 13, 15, 28, 29, 30, 31, 32,
33, 34, 44, 46, 47, 50, 51, 79, 82, 85., —

Vitézy Bertalan világi főjegyző az 54, 55, 56., —

Hézsér Emil papi aljegyző a 7, 8, 10, 11, 16, 27, 52, 53, 65, 66, 67,
68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81., —

Ölbey János papi aljegyző a 20, 21, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43,
44, 57. pontokat és a bírósági ítélet I. jegyzőkönyvét ;

Dr. Finkey Ferencz világi aljegyző a 9, 12, 14, 17, 18, 19, 22, 23,
24, 25, 26, 36, 48, 49, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 84. pontokat
és a bírósági ítélet II-ik jegyzőkönyvét.

Zitás Bertalan a 83. tanügyi bizottság jegyzőkönyvét.

